

AZ ORSZ. M. KIR.
KÉPZŐMŰVÉSZETI FŐISKOLA

ÉV K Ö N Y V E

AZ

1929—1930.

TANÉVRŐL.

SZERKESZTETTE

Dr. FERENCZY JÓZSEF

FŐTITKÁR

B U D A P E S T, 1930.

ORSZ. M. KIR.
KÉPZŐMŰVÉSZETI
FŐISKOLA

1855

Attila-nyomda részvénytársaság Budapest
I. kerület, Szent János-tér 1/a. Telefon: Automata 533—77.
Igazgató: KULCSÁR RICHÁRD.

ORSZ. M. KIR. KÉPZŐMŰVÉSZETI FŐISKOLA

BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 71. SZÁM.

Főiskolánk alapításának és fejlődésének főbb mozzanatai.

A Főiskolát törvényhozási felhatalmazás alapján az 1871. évben Pauler Tivadar, akkori közoktatásügyi miniszter alapította. Felállításának eszméje még Eötvös József bárótól, a nagy magyar állambölcseletől és közoktatásügyi minisztertől eredt, azonban a kivitelben közbejött halála megakadályozta. A Magyar Királyi Országos Mintarajztanoda és Rajztanárképezde címen létrejött, majd pár évvel később már Magyar Királyi Országos Mintarajziskola és Rajztanárképző nevet nyert intézmény első igazgatója Keleti Gusztáv „akadémiai képiró” lett.

Az intézmény 1871—1876.-ig a Rombach-utcában bérelt helyiségekben folytatta működését, majd 1876-ban Trefort Ágost közoktatásügyi miniszter gondoskodásából a Rauscher Lajos tervei szerint felépült jelenlegi Andrassy-uti épületbe került át.

A Főiskola 1871. évi eredeti tanterve az 1877/78. tanévben felsőbb helyen jóváhagyott új tantervi és új rajztanárvizsgálati szabályzattal módosított (32195/1877. V. K. M. sz. r.). E szerint a rajztanárképzés ideje még három éves, azonban e képzési idő tartama az 1886. tanévtől kezdve a 23569/1886. és 26391/1886. V. K. M. sz. rendeletek alapján már négy évre emeltetett fel s négyféle képesítési nem iratott elő.

A Főiskola tanulmányi szabályzata s ezzel kapcsolatban az 1878. évben felállított Orsz. M. Kir. Rajztanárvizsgáló Bizottság szabályzata azóta is több ízben gyökeres változáson ment át. Így 1893-ban (41200. V. K. M. sz. r.), 1894-ben (1146. V. K. M. sz. r.), majd 1897-ben, amikor is a rajztanár- és rajztanítójelöltek és művésznövendékek teljesen külön tantervet és órarendet kaptak, (20.929. V. K. M. sz. r.), 1898-ban, amikor esti szabadiskola létesül (94.318/1898. V. K. M. sz. r.), 1903-ban (12.952. V. K. M. sz. r.). Több pótlás történik a 75.069/1907. és 61.071/1913. V. K. M. sz. rendeletek alapján, végül 1921-ben a 159.000/1921. V. K. M. sz. r. folyamánként történt alapvető változtatás, amely a Főiskola szervezetét is gyökere-

sén átreformálta. E rendelettel nyerte intézetünk főiskolai jellegét s autonómiáját s ez a mai rend alapja. Megszüntette az igazgatói tisztséget és az igazgatást a rektor és a Rektori Tanács kezébe adta át az újjászervezett Főiskola felett, amelybe ilykép beolvadtak az 1908. óta Orsz. M. Kir. Képzőművészeti Főiskola címen együtt igazgatott Rajztanárképző és Szépművészeti Akadémia, valamint az alábbi, szintén az 1908. évtől fogva közös adminisztráció alá vont mesteriskolák és női festőiskola. Ezek az 1882-ben önállóan megnyílt Benczur-féle, az 1897-ben önállóvá lett Lotz-féle festészeti és az ugyanakkor felállított Strobl-féle szobrászati mesteriskola s az 1891-ig önálló, az 1891—1897-ig beolvasztva volt, majd újból önállósított, Deák-Ébner-féle Női festőiskola.

Az intézet igazgatója: 1871—1902-ig Keleti Gusztáv; majd művészeti igazgatók: Székely Bertalan 1902—1904-ig és Szinyei Merse Pál 1905—1920-ig. Mint adminisztratív igazgató működött mellettük Várdai Szilárd 1902—1920-ig.

Az 1920. év közepén Lyka Károly mint megbízott igazgató veszi kezébe a Főiskola reformjának ügyét s a következő 1921. évben, e tiszteről lemondva, a 159.000/1921. V. K. M. sz. r. hatálybalépésével rektora lesz a főiskolai jellegűvé emelt intézetnek egészen 1923-ig. A következő rektorok: Csók István 1923—1925-ig, Glatz Oszkár 1925—1927-ig, Réti István 1927—1931-ig.

A Főiskola a Vallás- és Közoktatásügyi M. Kir. Miniszterium
hatósága alá tartozik.

Vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter 1922. június 16-tól

NAGYMÉLTÓSÁGÚ

DR. GRÓF KLEBELSBERG KUNÓ ÚR

v. b. t. t., a Magyar Tudományos Akadémia Igazgatótanácsának tagja, a pécsi, szegedi, debreceni és a würzburgi egyetemek tiszteletbeli doktora, az I. oszt. magyar érdemkereszt és a magyar Corvin lánc tulajdonosa stb.

A FŐISKOLÁT KORMÁNYZÓ REKTORI TANÁCS.

Rektor: RÉTI ISTVÁN.

Prorektor: GLATZ OSZKÁR.

TANÁCSSTAGOK:

ANDREETTI KÁROLY

BARANSKI E. LÁSZLÓ

BENKHARD ÁGOST

CSÓK ISTVÁN

EDVI ILLÉS ALADÁR

GLATZ OSZKÁR

HORN ANTAL

LYKA KÁROLY

MEYER ANTAL

RÉTI ISTVÁN

RUDNAY GYULA

K. STROBL ZSIGMOND

SZENTGYÖRGYI ISTVÁN

VASZARY JÁNOS

A FŐISKOLA ÚJ SZERVEZETI SZABÁLYZATA ÉS FELVÉTELI, TANULMÁNYI ÉS FEGYELMI RENDJE.

Jelen Évkönyv lezárása előtt közvetlenül érkezett meg a vallás- és közoktatásügyi miniszter úr 1930. december hó 1-én 310—05—25/930. sz. a. kelt leirata, amelyben értesíti a Főiskolát, hogy módosított Szervezeti és Tanulmányi Szabályzatát főméltóságú vitéz nagybányai Horthy Miklós úr, Magyarország Kormányzója, Budapesten, november hó 11-én kelt magas elhatározásával jóváhagyta.

A hódolatteljes hála mellett, amellyel a Főméltóságú Kormányzó urnak munkálatunk kegyes jóváhagyásáért tartozunk, nem mulaszthatjuk el, hogy intézetünk hálás köszönetét ne fejezzük ki itt gróf Klebelsberg Kunó miniszter úr Önagyméltóságának, akinek alkotásai közé méltóan sorakozik Főiskolánk alkotmányának újjászervezése, biztosítása, művészeti műveltségünk ez új alapjának letétele. Márványtáblánál maradandóbban őrizi ez nevét a Képzőművészeti Főiskola történetében.

Nagy köszönet illeti ama bizottság tagjait, akiket a Miniszter úr harmadéve „az 1920-iki reform eredményeinek az áttekintésére“ küldött ki. E bizottság tagjainak tárgyilagos jóindulata, nagy szaktudása számos értékes adatot s szempontot adott nekünk szabályzatkészítő munkánkban. Különösen meleg hálánkat kell kifejeznünk dr. Kornis Gyula államtitkár úrnak, aki a bizottsági munkálatok után is, belső érdeklődéssel, megértéssel, szeretettel és nagy tudásával nem szünt meg segíteni minket munkánk befejezéséig.

Nemkülönben tiszteletteljes köszönettel és hálával vagyunk ügyosztályunk vezetője, Kertész K. Róbert h. államtitkár és dr. Rónay Zoltán miniszteri tanácsos urak iránt, akik a legnagyobb

jóindulattal segítettek minket át az alaki követelmények nehézségein és szívesen hártották el utunkból az esetleges akadályokat.

Szakszerű észrevételeivel s tanácsaival több fontos momentumra hívta még fel figyelmünket a Magyar Rajztanárok Országos Egyesületének vezetősége, amelyért köszönetünket kifejezni e helyütt is kötelességünknek tartjuk.

Mivel a most jóváhagyott Szervezeti és Tanulmányi Szabályzat módosítási munkálatai az elmúlt tanévben nyertek befejezést és magasabb jóváhagyásuk csak a rendes formális okokból húzódott mostanig s mivel élethelépésük már az 1930—31. tanévtől kezdődően bizonyos változásokat és tudnivalókat tesz szükségessé, Évkönyvünket nem zártuk le, míg Főiskolánk e fontos eseményéről itt be nem számolhatunk.

Az új szabályzat keletkezésének okáról és céljáról, valamint alapelveiről és konstrukciójáról az alábbiakban igyekszünk rövid, összefüggő ismertetést adni.

I.

Köztudomású, hogy 1920-ban intézetünk szervezetében és szellemében gyökeres újjáalakításon ment keresztül. E reformnak az intézkedéseit az elmúlt 10 esztendő egészükben igazolta.

Ha mégis a reform eredményei a gyakorlatban itt-ott némi hiányt mutattak, az egyrészt egyes külső akadályokban lelheti magyarázatát, másrészt pedig abban a körülményben, hogy bizonyos újítások, amelyek elméletileg igazoltaknak s helyeseknek látszottak, a megvalósításban összeütköztek a gyakorlati lehetőséggel. (Pl. a trimeszteres rendszer s a július hó 15-éig tartó tanév.)

A Főiskola Rektori Tanácsa pár évi tapasztalat után felismerte ezt s 1927. évben a rektort, tisztsége megkezdésekor, ennek ily irányú indítványát elfogadva, megbízta, hogy az 1920-iki reform revíziójának munkálatait kezdje meg és az új szabályzatot készítse el. A szabályzatmódosító munkálatok valóban már az 1927/28. tanév folyamán megindultak.

Az 1928/29. tanév kezdetén a V. K. Miniszter Ur dr. Kornis Gyula államtitkár úr vezetése alatt egy bizottságot küldött ki, amelyet az 1920. évi reform eredményeinek az áttekintésével, majd a meginduló tárgyalások folyamán, a rektor kérésére, inté-

zetünk összes anyagi és szellemi ügyeinek, egész programjának, hiányai és panaszai egész komplexumának megvizsgálásával bízott meg. E bizottság tapasztalatairól s kialakult felfogásáról külön memorandumban tájékoztatta a miniszter urat. E bizottsággal való megbeszélések eredményeit igyekeztünk mi is a szabályzat módosításában szem előtt tartani és értékesíteni.

Az új szabályzat két főrészből áll. Az egyik az intézet szervezetére, a másik az oktatásra vonatkozik. E második a lényeg, az előbbi a forma, amelynek segítségével amaz érvényre jut.

Gyökeres, lényegbe vágó változást Főiskolánk szellemében az 1920-iki reform hozott, a jelenlegi módosítások azon az úton fejlesztik azt tovább, amelynek irányába akkor elindultunk.

Az 1920-iki reform szervezeti újítása a rektori rendszer behozatala s a Rektori Tanácsnak mint kormányzati szervnek a felállítása, a reform szellemi részének lényege pedig az oktatás egységesítése volt: közös nevezőre hozni a magyar művész és rajz-tanárnevelést.

Hogy ezek a változtatások miért voltak szükségesek és döntő jelentőségűek, nem igen lehet megértenünk a több tagozású Főiskola szervezetének, szellemének, állapotának, a reform előtti időben a milyen volt, az ismerete nélkül. Annál is kevésbé, mert az idő rohanó múlása folytán ez már jórészt feledésbe ment, legtöbben akkor sem ismerték eléggé s ma is sokan fogalmazznak erről hamis ítéletet.

Évkönyvünk régebbi kötetei a multa vonatkozóan számos adattal szolgálnak az érdeklődőknek, s e lapokon több ízben is igyekeztünk összefoglaló, objektív képet adni a régi Főiskola szervezetéről s ezzel összefüggő szelleméről. Most nem lehet tehát célunk részletes történeti magyarázattal okolni meg az új szabályzat, illetve az 1920. évi reform intézkedéseit.

Csupán mint legrövidebb summáját a valóságnak idézzük emlékezetbe, hogy a reform előtti Főiskola tagozatait, az összefoglaló címen, a közös gazdasági adminisztráción s az egy igazgató személyén kívül ugyyszólva semmi belső kapocs nem fűzte össze, sem szervezetében, sem oktatási tervében. A művészi alapismereteket adó Akadémia festő szakosztálya az Epreskert egyik pavillonjába szorítva tengődött, az egy-két kiváló művész személyével kapcsolatban létesített „Mesteriskolák“, összesen 6—8

tanítvánnyal, a másik két pavillont foglalták el, míg a „Női Főiskola” a Várbazárban működött, — valamennyi egymásról s az élő művészetről egyaránt alig-alig véve tudomást. A köztük legnépesebb, a tőrztagozat, a Rajztanárképző oktatása pedig az iparművészeti, a mértani s a magyarázó rajz felé irányult, a művészeti kinevelésére a növendékeknek kevés súlyt helyezett. Sőt szellemének irányítói közt voltak olyanok is, akik éppen a művészettel való kapcsolat ballasztjától mentesítendő a rajztanárképzést, szervezetileg is egészen külön szerették volna választani az összintézettől, amely címében jelző gyanánt a képzőművészetet viseli. Így az egész intézmény egyik tagozatában sem volt alkalmas arra, hogy nélkülözhetővé tegye München és Páris iskoláit s azt az egy-két magyar vidéki művésztelepet, amely 1896. és 1920. közt egyre nagyobb tömegben vonzotta magához a fiatalságot.

A háború azután egészen összekúszálta a Főiskola rendjét: épületeit kórháznak vette el, az oktatást bér- és vendég helyiségekbe szórta szét, a tanítás lehetőségeit és terjedelmét megszorította, a fegyelmet meglazította. A rombolást befejezte a két forradalom és a Főiskola legkitűnőbb művészerőinek sorozatos halála az 1917. és 1920. év között. Egymás után hagyták el a Főiskolát előbb Ferenczy és Zemplényi, majd Szinyei Merse és Benczur. Az intézet legnagyobb szellemi és erkölcsi értékeit elveszítve, alkotó részeire széthullani készült.

Ezt az összeomlást akadályozta meg a reform, amelyet egyaránt követelt a művészi közvélemény s maga a kultuskormány is, amint megismerte a való helyzetet. Heves ellenzői is akadtak az újításoknak, részben elvi, részben személyi alapon, részben tévesen informáltságból. A művészfiatalság azonban boldogan fogadta a változást, főleg az a része, amely a közelmúlt állapotokat tapasztalathból ismerte.

Az 1920. évi reform indító oka tehát az itt röviden érintett állapotokban rejlett. A reform célja pedig: ezen állapotokat megszüntetni és olyan Főiskolát szervezni, amely a magyar képzőművészeti műveltségnek biztos iskolai alapot ad: magyar művészeket nevel s egyben a magyar közönségnek művészi nevelőket.

Célunk ma sem változott s tíz év tapasztalatai csak megerősítették hitünkben, hogy helyes irányban indultunk. De tíz év tapasztalatai s változott körülményei bizonyos módosításokat és apróbb változtatásokat javallottak s az új szabályzatban ezeket

valósítottuk meg. A változtatások nem elviek, a módosítások nem lényegbevágók: a tanulmány elmélyítése, a rendelkezések gyakorlati célszerűsége s a szöveg nagyobb rendje s világossága az, amire törekedtünk.

II.

1920-ban az új szabályzat rektort s mellé Tanácsot állított a Főiskola élére igazgató helyett. Ez az intézkedés — tíz év igazolja már — bevált.

A gyakorlat igazolta a logikát, amely az igazgatói rendszer-nél eleve jobbnak ítélte ezt a kormányzási módot.

A rektort szaktestület választja saját kebeléből titkosan, bizalmas szerint, minden külső nyomástól függetlenül s közvetlen ismeretében a rátermettségek. És ha a rektor működése történetesen még sem igazolja a várakozást, uralma oly rövid tartam alatt az intézményre nagyobb kárt nem jelent. Ha pedig a kormányzása jónak bizonyult, újra megválasztható s az intézet élvezheti a céltudatos vezetés állandóságának áldásait. Különben ettől eltekintve a tulajdonképeni kormányzó testület, a Rektori Tanács, amely szaktudásával, meggondolásaival s személytelen felelősségével a rektor mögött áll, ezt az állandóságot teljes mértékben képviseli szaki összetételének változatlanságával.

Ezzel szemben: a kinevezett igazgató személyéhez évtizedekre kötve van az intézet sorsa s szelleme. A rektor, ha a tanács-tagok közül választatott, már előbből ismeri a gépezetet, amelynek kormánykerekéhez ültetik. Az igazgató, ha kívülről került az intézet élére, ezt a gépet vezetni képtelen, mert nem ismeri. Ez fogja vezetni őt. Az adminisztráció, amelyet nem ismer, útjába áll jószándékainak s ha változtatni, javítani akar, a szokások, a szabályok, a mult csökevényei, dolgok és emberek, ezer szállal hálózzák, kötik akaratát.

Ezenkívül az igazgató személyének kiválasztása mindig is a legnagyobb nehézségeket okozta s okozni fogná a kinevező hatóságnak, nemcsak az arravalóság felismerése miatt, hanem a minden ily magas állás betöltése esetén működésbe mozduló sokirányú társadalmi erők miatt is, ami a helyes, az igazságos döntést igen megnehezíti s a mindenkori miniszter szabad elhatározását súlyos próbának teszi ki. A rektori állás betöltésénél, a Fő-

iskola következetesen kiépített autonómiája mellett, ezek a nehézségek nem fordulnak elő, míg a felsőbb jóváhagyás szükségessége s a visszautasítás lehetősége a fölöttes akarat érvényesülésére is teljes módot ad.

„A rektorság nem művésznak való funkció” — hallottuk érvül ellene — „elvonja őt hivatásától, gátolja művészi működésében”. Ez igaz. Ám: egy egész életre gátolja ebben a kinevezett igazgatót az igazgatási funkció, ha csak tisztségét nem sine curának fogja fel. Azonban már láttuk, hogy mily hátrányt jelent ezen állás pusztán dekoratív értelmezése, amikor is a szellemi irányítás akaratlanul az adminisztráló kezébe siklodhat át.

Az utóbbi lehetőséget itt a Rektori Tanács gátolja meg, még ha a rektor gyöngé is. Általában a rektor személyi alkalmatlansága távolról sem okozhat az intézetnek olyan helyrehozhatatlan károkat, mint az elmozdíthatatlan igazgató erélytelensége, vagy más hibája. Egyébként etikailag is megengedhetetlennek tartanók ma, a trianoni országban, valamely pusztán reprezentatív, vagyis munka nélkül való díszállás konstituálását.

A Főiskolát a rektor különben is csak vezeti, a tulajdonképeni kormányzó testülete annak a Rektori Tanács. A Rektori Tanács határoz a Főiskola szellemi és erkölcsi irányítására vonatkozó kérdésekben. Az új szabályzat pontosan meghatározza hatalmának s kötelességeinek körét, valamint a rektorét is.

Eltérően az eddigi szabályzattól, a jóváhagyott szabályzat 6-ra korlátozza a Tanács tagjainak a számát, meghagyva azonban az eddigi $\frac{2}{3}$ és $\frac{1}{3}$ számarányt a művésztanárok és az elméleti illetve a melléktantárgyak tanárai közt, preventive akadályozva meg, a mult tanulságain okulva, hogy a művészet szempontjai a segítő disciplinák miatt valaha is háttérbe szoríttassanak.

Az eddigi szabályzattól abban is eltér az új, hogy míg a rektort s a két évenként kieső tanácstagok helyett az újakat eddig a Rektori Tanács választotta, most a teljes kormányzó testület: a rektor, a második prorektor s a tanácstagok megválasztása a Kari Ülés feladata lesz. Így az intézet egész irányításában közvetve részt vesz az egész tanári kar.

Annak idején, 1920-ban, az akkori helyzetből folyó szükségesség diktálta, hogy ez ne így legyen, hanem a reform végrehajtása azok kezébe tétessék le, akik azt tervezték, elméletileg kidolgozták s hisznek benne. Ezért kellett akkor a kormányzást így

megszervezni s így tartotta méltányosnak és szükségesnek fölöttes hatóságunk is, amikor a Rektori Tanács tagjait első alkalommal ilyen összeállításban kinevezte, hogy azután ez választás útján újítsa meg továbbra önmagát. Csakis így funkcionálhatott ez a szervezet s az oktatás maga, életbe lépése első napjától kezdve, zökkenő nélkül, símán.

A tanári kar az új szabályzatban átveszi a Rektori Tanács eddigi ügy- és jogkörének egy részét: az elvi és igazgatási kérdésekben az általa választott kormányzási szervek mellett, mint konzultatív testület működik, de tanulmányi ügyekben, úgy mint: felvétel, elbírálások, felmentések, osztályozások megállapítása, ösztöndíjak, tandíjmentesség, jutalomdíjak adományozása stb. — döntési joga van.

A kormányzásnak új szervei: a második prorektor és a Tanács póttagjai, akiket szintén a kari ülés választ. A második, a választott prorektori tisztség felállítása a munkamegosztás miatt. főleg pedig a rektor helyettesítésének esetében látszik szükségesnek és a betöltése úgy terveztetik, bár ezt a szabályzat nem mondja ki, hogy mivel a prorektorok közül az egyik — mint eddig is — a volt rektor, tehát minden valószínűség szerint többnyire művésztanár, a másik, a választott prorektor a különleges rajztanári tárgyak tanárai közül választassék, hogy a tanárképzés érdekei a vezetésben ezáltal is hangsúlyozva legyenek. Ha pedig a rektori, illetve ezt követőleg a prorektori tisztséget elméleti tárgy tanára tölti be, a választott prorektor a művésztanárok közül való legyen. A művész- és rajztanár-képzés, az oktatás e testvércéljai közt való teljes egyenrangúság így a szervezetben külsőleg is érvényesülni fog.

A különböző művészeti és oktatási, elvi és gyakorlati szakkérdések megvitatása s egyes javaslatok kidolgozása céljából a rektor és a Rektori Tanács működése mellett az eddiginél nagyobb szerepet szán az új szabályzat, az ad hoc kiküldött vagy állandó albizottságoknak, amelyeket a rektor, illetve a Tanács állít össze. Ezek munkája révén a Tanács elé már előre szakszerűen feldolgozott anyag s megokolt javaslatok kerülnek döntés végett.

Az intézet zavartalan, rendes menetű adminisztrációjának legfontosabb szerve a főtitkár, aki a rektor illetve a Tanács utasításai alapján intézi a Főiskola személyi, művészeti és oktatási ügykezelését. Az új tervezet ezen tisztviselő működését is részlete-

sen körülírja. Ez a funkció oly rendkívül széleskörű ügyismere-
tet, az adminisztrációban s az oktatás mindegyik területén oly
sokirányú szakszerű jártasságot, a személyi ügyek intézésében
tanítványokkal s közönséggel szemben annyi körültekintést és
tapasztalatot igényel, hogy e munkakör számára jól dotált külön
állás megszervezését javasoltuk a miniszter urnak. Ez a funkció
egész embert kíván, nem töltheti azt be huzamosabb ideig tanári
vagy másmilyen egyéb főmunkakör üres óráiban, mellékfoglal-
kozás-szerűen senkisé, amint ez mostanig pénzügyi kényszerből
történt. Ugyancsak szükséges egy segédtitkári állás megszerve-
zése is, hogy legyen, aki a főtitkár szabadsága vagy betegsége
esetén az ügyek s az ügyvitel teljes ismerete mellett ideiglenesen
felválthassa őt, nyugalombavonulása után pedig utódja legyen.
Az új szabályzat ezen állás megszervezését is előlegezi a jelen lehe-
tőségnek.

Ma a főtitkár hosszabb szabadsága vagy betegsége katasztró-
fális megakadást idézhet elő az intézet gépezetében: a fölöttes
hatósággal való érintkezés gyorsasága, szabályszerűsége, a parag-
rafusok között való eligazodás, az intézet egész beligazgatása
külön ebbe beleszokott, tanult és rátermett tisztviselőt kíván.

A régi rendszer — 1920. előtt — e teendők elvégzésére az
igazgató mellé ügyvezető igazgatót állított, aki az intézet pénz-
ügyeit is vezette, — vagyis a mai főtitkár és quaestor teendőit
egymaga látta el, de igazgatói kezdeményező hatalommal, meg-
felelő segédszemélyzet igénybevétele mellett. Az 1920-i reform az
ügyvezető igazgató ügykörét a főtitkár s a quaestor között osztotta
meg s ezek működését a rektor s a Rektori Tanács rendelkezései-
nek rendelte alá.

Az új tervezet az 1920-itól jóformán miben sem tér el e tekin-
tetben, csupán rendelkezéseiben pontosabb és részletekre kiter-
jeszkedőbb annál, amit éppen az elmúlt 10 év tapasztalatai tettek
lehetővé.

Az 1920-i reform átgondolt, logikus felépítésű, mintegy ter-
mészetes organizmushoz hasonló szervezetet adott a Főiskolának,
amelynek egészében minden rész pontosan meghatározott rendel-
tetést tölt be s amely egész szervezet, minden részével együtt, köz-
vetlenül egy célt szolgál csupán: az intézet működéskéességét.
A jelen szabályzat az 1920-i reform lényegéhez, szervezőségéhez

hű is marad s csak a részletekben, de az eredeti elgondolás szellemében, igyekeznek azt tökéletesíteni, céljai elérésére még alkalmasabbá tenni.

III.

A logikus összefüggés, az organikus meghatározottság és célszerűség, amelyre itt a szervezeti szabályzatra vonatkozva rámutattunk, még nyilvánvalóbb az intézet szellemi feladatának elgondolásában és kidolgozásában.

Főiskolánknak, mint „a magyar képzőművészeti oktatás legfelsőbb foku intézményé“-nek a rangját és a célját már a Szervezeti Szabályzat 1. §-a kategórikusan meghatározza. Szellemi feladatát azonban és a módot és eszközöket, amelyekkel ezt szolgálni akarjuk, az új szabályzatnak a felvételre, tanulmányra stb. vonatkozó része tartalmazza világosan és részletesen.

A magyar képzőművészeti oktatás ezen legmagasabb foku intézménye az építészetet ezidőszerint nem öleli fel szaktanulmányai között, hanem csupán a festészetben és szobrászatban nyújt önálló alkotáshoz szükséges szaktudást, kiegészítve ezt a különleges szaktanulmányt magasfoku általános képzőművészeti műveltséggel. Ugyanezen alapon nevel rajztanárokat is, hogy a közép- és szakiskolákban a rajzi és általános képzőművészeti műveltség megalapozói legyenek.

Szabályzatunk nem tesz különbséget sem a felvételi feltételekben, sem az oktatásban a férfi és nőhallgatók között, ép úgy, amiként nem tesz különbséget a művészi kiművelésben művész és rajztanár között. Az 1920-i reform leglényegesebb alapelve volt ez a kétirányú együttnevelés. Ezen az alapon állunk ma is, mert meggyőződésünk még erősödött, hogy így helyes ez.

A nőhallgatók együtt dolgozzanak a férjhallgatókkal; egyforma követelmények elé állíttassanak, amikor felvétetnek, vagy amikor tanulmányuk elbíráltatik. A külön nőiskolák a dilettantizmus melegágyai voltak a múltban mindig mindenütt, viszont az együttes tanulmány a tapasztalatok szerint mindkét nembeli ifjúságra nézve csak előnyösnek bizonyult, főleg a szellemi erőki-fejtés etikáját illetőleg. Vagy engedjük tanulni a nőket is és akkor adjuk meg nekik a módot az egyenlő rangú tanulmányra, versenyképesen a férfival, vagy pedig e pályától tiltsuk őket el.

Ami pedig az általános erkölcsi aggályokat illeti, e tekintetben sem itt, a Főiskola elmúlt 10 éve alatt, sem a kevesebb

fegyelmi ellenőrzés alatt álló magániskolákban, azelőtti több évtizedes személyes tapasztalatok szerint, az együttműködés ellen kifogásra ok soha föl nem merült. Sőt az állandó együttműködés a megszokás alapján legtöbb esetben bizonyos pajtásos közömbösséget s az érintkezés szellemében és formáiban finomodást, csiszolódást eredményezett.

Ilyen alaptalanul vitatott elve volt a reformnak az is, hogy a rajztanárok és művészek művészeti tanulmánya egységes és együttes legyen.

Ez a gondolat logikus következménye annak az akarásnak, hogy az intézet ne csak címében hordja, de legfőbb feladatának is tekintse a magyar képzőművészet szolgálatát.

Művészek iskolájává óhajtjuk tenni a Főiskolát elsősorban, hogy a tehetség minden szellemi felszerelést megkapjon itt az alkotáshoz. Ne legyen külföldi akadémia, sem magániskola, amely a tehetségnek többet s jobbat ad, mint Főiskolánk. A legjobb felszerelés, a legjobb tanítási terv és a legjobb tanárok legyenek itt és a legjobb magyar művészek legyenek tanárok itt. Ez az óhajunk, ez a programmunk. Itt legyen a gyökere a jövő magyar művészetnek.

Kézenfekvő a következés, hogy innen kell kiindulnia annak a műveltségnek is, amely művészeink művészetét befogadja. A lelkeket fogékonnyá tenni e művészet befogadására s az általános műveltség megalapozásában kellő helyet biztosítani a képzőművészetnek, ennek szellemi érdekeit az iskolában s az életben képviselni: ez a rajztanár elsőrendű hivatása, ahogyan a mai Főiskola ezt megfogalmazza.

Ily célkitűzés mellett nyilvánvaló, hogy a Főiskola nem adhat egymástól eltérő vagy különböző fokú művészeti kiművelést a művészeknek s a rajztanárnak. Annál kevésbé, mivel az utóbbit magát is legtöbbnyire a művészi alkotás vágya hajtja ide. Ez természetesen nem akadályozhatja, hogy a tanárjelölt a legteljesebb mértékben meg ne feleljen egyéb feladatainak, amelyek elé a közép- és szakiskolai oktatás állítja majd őt. Bizonyosága ennek a szabályzatban felsorolt tanulmánytárgyak köre és részletezett tartalma.

Különben is: a két hivatás, a művészi és a különleges rajztanári, éppenséggel nem ellentétes ma már. A középiskolai követelmények is változtak a rajztanárral szemben s hisszük, hogy az

általános művészeti műveltség szempontjai még inkább érvényesülni fognak e téren a közeljövőben. Az amerikanizmus, az egyoldalú technikai civilizáció, a gépészkultúra és a gépkultusz egyre nagyobb mérvű térfoglalásával szemben a lassan visszaszoruló szellemi műveltség nem hanyagolhatja el ezután a lelkek nevelésében a művészet segítségét.

Az elvi harc, amely 1920. előtt — sajnos — a személyi harcig élesedett, hogy vajjon a szellemi műveltség vagy a technikai művelődés munkakörébe állítsuk-e a rajztanárt, 1920-ban eldőlt, a mikor a miniszter a reform álláspontját elfogadva, a művészeti szempont elsőbbsége mellett döntött. Elismertetett, hogy a Főiskola rajztanárképző tagozata is elsősorban művészeti iskola, a melynek célja szintén az alkotó tehetség, az ízlés és az esztétikai ítélőképesség kiművelése s ezzel kapcsolatban a művészeti kultúra érdekében való didaktikus és propagatív küldetésre való szakszerű előkészítés. A szakszerűség alapját a művészi tanulmány adja, a művészeti ismeretanyag didaktikai és propagatív felhasználásának a mikéntjét pedig a pedagógiai érzék illetve nevelés határozza meg.

Másrészt a Főiskola a rajztanárnak ma is bőven ad tudást a gyakorlati szükségleteket szolgáló rajz oktatására is, amivel a technikai művelődésnek is hasznos munkása lehet. Ez a könnyebb s alacsonyabb rendű feladat itt, amely a magasabbrendű rajzi kiművelésben implicite benne van, s csak alkalmi elkülönülésre, kibontakozásra vár. A főiskolai tanterv úgy adagolja az oktatást, hogy mind a két irányban utat mutasson, gyakorlati alapot adjon a rajztanárnak, hogy a differenciálódás, mint továbbfejlődés, a hajlam s az életszükségletek szerint könnyen történhessék majd meg, az életben künt.

Azonban, míg a Főiskola, nevelési programja szerint, oly rajztanári típust óhajt kitermelní itt, amely elképzelésben az eddigitől sokban különböző s amely csak a nevében a régi, de a benne megtestesítendő fogalom annál már jóval többet tartalmaz, — másrészt: a jövő művésznök megadandó szellemi és gyakorlati kiművelés színvonalát illetőleg is az eddiginél jóval magasabb követelményeket támaszt. Ez az egyenlő felvételi előfeltételek megállapításából s a művésznövendékeknek is kötelezővé tett bizonyos elméleti és gyakorlati segítő tanulmányok anyagából és mér-

tékéből is kitetszik, anélkül természetesen, hogy ezekkel szükségtelenül terhelni s elvonni akarnók őket a művészi főtanulmánytól, a festői vagy szobrászi természetutáni munkától.

E tekintetben a Tanulmányi Szabályzat 42. §-a, amely táblázatban tünteti fel a tantárgyakat s heti óraszámukat, tanulságos párhuzamra ad módot a művészi és rajztanári kategóriák oktatásának egyezőségét s eltéréseit illetőleg. A rajztanárjelöltek öt évfolyama heti 104 órában tanulja az u. n. „Alakrajz“-ot, a művésznövendékek 162 órájával szemben. Míg az elméleti és nem szorosan vett művészeti tanulmányból a rajztanárjelöltek heti 96 órát kapnak az öt évfolyamban, a művésznövendékek pedig csak 31 órát a nekik okvetlenül szükséges kiegészítő s kiegészítő tanulmányokból.

Az egyenrangúság eszméje egyébként a képzőművészeti nevelés két tagozala közt, a teljes paritás a művészek s rajztanárok magasabbrendű kiművelésében végigvonul az egész felvételi s tanulmányi rend szabályain.

Egyenlő előiskolázottság, egyenlő tehetség kívántatik meg a felvételnél minden rendes növendéktől, tekintet nélkül arra: rajztanár, vagy művész óhajt-e lenni. Az első évben a két kategória nem is különül el egymástól, minden tanulmányuk közös és együttes. De, hogy a rendkívüli művésztehetség semmiképpen se essék el a tanulás lehetőségétől, rendkívüli növendékül felvehető érettségi nélkül is. Tanulmánya, minden kötelezettsége s joga az intézet falain belül egyenlő a többivel, csupán a rajztanári szakra nem léphet. Hiányzó előműveltségét kiképzése folyamán a Főiskola pótolni igyekszik az összes kötelező és fakultatív tanulmányok, a tanárok pedagógiai tapintata és a gazdag könyvtár által, amely utóbbi sokoldalú műveltségi szükséglet kielégítésére ad módot. Mindezen módokat s lehetőségeket a szabályzat pontosan részletezi. Jutalom- és ösztöndíjakban, tandíjmentességben, diákjóléti kedvezményekben a kategóriára való tekintet nélkül részesíti a Főiskola a tehetséges és szorgalmas hallgatóit.

Az új szabályzatnak a leginkább életbevágó intézkedése a rajztanárképzés idejének 4 évről 5 évre való felemelése. Elvi változást az intézet szellemében nem hoz ez, hanem csupán a rajztanárképzés fokozottabb elmélyítését jelenti. Részben a tanítás mostani anyaga kerül el nyugodtabb feldolgozásban, kevésbé zsúfoltan, 4 év helyett 5 évre beosztva részben bizonyos új tanulmá-

nyok fölvételét is lehetővé teszi a meghosszabbított rendes tanulmányi idő. Analog ez az öt éves képzés az egyetemi középiskolai tanárképzéssel abban is, hogy az ötödik évfolyam tanulmánya túlnyomóan pedagógiai, gyakorlati jellegű. Ennek megfelelően a szakvizsgálat a IV. év végén van, míg az V. évben letett pedagógiai vizsga alapján kapják a növendékek a középiskolai rajztanári oklevelet. Így a középiskolai rajztanárok oklevélszerzési ideje s így oklevele is, teljesen egyenlő alkalmazásúvá válik a tanítóképzőintézeti rajztanári oklevéllel, amelyet eddig is 5 év alatt lehetett megszerezni. Csupán a polgári iskolai rajztanárok végzik, mint eddig is, teljes tanulmányukat 4 év alatt. Általában a tanulmányi differenciálódást az alap- és szakvizsgák beosztása és anyaga is logikusan követi: a polgári iskolai rajztanárok szak- és pedagógiai vizsgája a IV. év végén együttesen történik.

A rajztanárok 5 éves tanulmányi ideje természetesen, a paritás alapján is, maga után vonja a művészi rendes tanulmányi idő meghosszabbítását. A művésznövendékek ezalatt nemcsak gyakorlati többletet kapnak, hanem művészeti és általános kulturájuk is kiszélesedik s elmélyül és bizonyos fakultatív tanulmányokra is több idejük jut. (Tanulmányirend 42. §, 48. §, 63-64 §.)

Az 1920-i szabályzatból teljes mértékben átveszi az új szabályzat a „továbbképzés” elvét is. A Rektori Tanács a rendes tanulmányi időhöz még két esztendőre engedélyezhet a kiválóbb növendéknek, hogy a Főiskolán tanulmányait elmélyíthesse. Ez a továbbtanulás vonatkozhat nemcsak a festészeti vagy szobrászati szakra, hanem más tárgyra is, amelynél gyakorlatról van szó, mint pl. az iparművészetnél.

A részletesen kidolgozott fegyelmi szabályzat egyformán kötelezi minden tagozat növendékeit.

A tanulmányi tárgyak felsorolásában első — és fontossága szerint is az — szokásban levő elnevezésén: az *alakrajz és festés*, tartalma szerint s összefoglalóbb néven: *a természettanulmány*. Ez utóbbi elnevezés így a szobrászatra is vonatkozhatik, a festészetben pedig felölelheti a plain-air és tájkép-tanulmány körét is és a bevezetést a kompozíció, helyesebben a képfestés gyakorlatába.

Főiskolai oktatásunk s általában a képzőművészetek e centrális tanulmányának a tanítási anyagát, beosztását s módszerét a jelen szabályzat, a tárgy fontosságához mérten, tüzetesebben hatá-

rozza meg, mint az eddigi szabályzat tette. Viszont azonban — úgy hisszük — a tanítás és a művészet szabadságát sem sértjük e megfogalmazásunkban.

A mai Főiskola nem akar akadémia lenni a szó régi értelmében, nem akarja tanítani a szabályt a tapasztalat előtt, a művészi alkotás üres formáját a művészi élmény előtt. Szelleme ellene mond az akademizmus fogalmának. A közvetlen szemlélet-élményre s főleg a figurális természettanulmányra alapít — hite szerint — minden festői és szobrászi tudást és alkotást, előzetes látási schémákkal nem rontja meg növendékei szűzi szemét.

Valamikor a Rajztanárképzőn három délelőttöt elégnek ítélték erre a tanulmányra, ma, a rajztanár és művésznövendék minden délelőttje, a legfrissebb lelki idő, erre fordítatik. A művésznövendék többlete a délután, amelyet kevesebb elmélet foglal el, de a rajztanár a nyári tanfolyamokon, s főleg mint továbbképzős növendék, utána pótolhatja ezt.

A szabályzatban világosan kifejeződik a művészi oktatás lényege. A művészi oktatás célja a tehetség fejlődésének természetes, vagyis magától adódó és a véletlen esélyeinek kitett menetét előmozdítani, gyorsítani és lehető legegyszerűsebb uton irányítani. Ez nem elméleti megfogalmazásokkal s nem is a tanár tapasztalatainak a pusztá átadásával érhető el, hanem első sorban rendszeresen nyújtott látási élmények útján. Látási élményt a természettanulmány ad. Az élő model rajzolása illetve festése nem „imitatív” művelet, nem pusztá lerajzolás, lefestési gyakorlat, hanem élmény, amely betölti a fiatal művész egész lelkét. A tanár feladata ezen élményt alkalmas módon irányított megfigyeléssel tudatossá tenni s a szükséges szellemi segítséget megadni, hogy a növendék lelke minél teljesebben magába fogadja, feldolgozza a látványt és ezen élményét lépcsőről lépésre haladva, ki is fejezze, intuícióját munkájában kiteljesítse.

Az új szabályzat teljes mértékben átveszi az 1920-i reformnak azt a lényegbe vágó, elvi intézkedését, hogy egyazon tanár vezesse végig a növendéket fejlődése minden lépcsőfokán, a természeti látvány megismertetésétől kezdve a képfestés gyakorlatáig, az önálló alkotás próbálkozásáig, amíg csak az iskolának a növendéket fejlődésében kísérni és támogatni módja van.

Az egységes vezetés e gondolata annak az igazságnak a felismerésén alapul, hogy a művészi fejlődés szervesen összefüggő

folyamat, mint ahogy organikus kapcsolatú minden lelki tény. A nevelés, amely egy művész fejlődését van hivatva előmozdítani, szintén csak szerves, összefüggő lehet. Csak természetes, hogy a tanár, akit a kezdő ösztönös bizalomból, szabadon választott művészi vezetőjéül, végig vezethesse azon az úton őt, amelyet indikált. Csak természetes, hogy aki valakinek a természeti látványra kinyitotta a szemét, aki a művészi igazságokra lassan rávezette őt, s aki közben felismerte tanítványa képességeit, tehetsége mértékét és jellemét, ennek megfelelően a magasabb fokon, amikor az az alapra építeni akar, tanácsadója ugyanő legyen. És emberileg is természetes és érthető, hogy a kertész, aki a zsenge palántát ápoita, öntözte, növekedését, lombosodását szeretettel nézte, mellette óhajt állani, amikor virágba szökken az.

De nemcsak általános nevelési szempontból, nemcsak lélektani motivumok alapján helyes ez az intézkedés, hanem a művészet lényegének ismerete is mellette szól. Kompozíciót — műformát — tanítani, a régi akadémiák gondolata volt, épúgy, mint évjáratok szerint különválasztani azokat, akik „csak” rajzolnak, azoktól, akik „már” festenek, mintha ez amannak okvetlen magasabb fokát jelentené. De, hogy egyik tanár csak rajzot, a másik csak festeni tanítson és egy harmadikhoz kelljen mennie a növendéknek, előbb mindig egy más tanár tanítványának azért, hogy elsajátítsa a komponálás fogásait, mint a vélt legmagasabb rendű tudást, ez — bárha egyes régi szervezetű akadémiákon itt-ott még ma is csökevényyszerű tanulmányi beosztás — idejétmúlt, művészetellenes elgondolás. A művészet mai fejlődése, az élő stílusok, törekvések divergenciája s más mélyebb esztétikai okok nyilvánvalóvá tették minden hozzáértő előtt, hogy a tanár minden magasabbrendű művészi irányítása, tanítása csak a maga által megadott rajzi és festői látáson alapulhat. Egy gótikus vagy barokk épületet csak gótikus vagy barokk alapon lehet stílszerűen felépíteni.

A régi rendszerű „Komponierschule”-k a múltban a külföldön sem igen váltak be, amint ezt a tények elfogulatlan szemlélete is igazolja. Epigonok nevelése nem lehet egy intézmény célja. Nem lehet a célja a művészi oktatásnak, hogy a tanítvány okvetlenül kisebb legyen, mint a mestere. A tradícióknak és személyeknek túlzott kultusza pedig ezt eredményezheti.

A továbbképző tagozat ma még egyrészt a helyszűke és „fedezethiány”, másrészt külső szociális okok következtében nem töltheti be egészen azt a szerepet, amelyet neki szántunk az 1920-i reformban már. A régi mesteriskola javadalmainak bőségét, kényelmét, anyagi lehetőségét nem nyújtja e tagozat, épen mert a Főiskolának sem elég pénz, sem elég hely rendelkezésére nem áll. De e hiányoknak oka nem a Főiskola, sem a reform, sem a vezetés.

Szerettük volna úgy kiépíteni a művészeti oktatást, hogy Főiskolánk a legalsóbb foktól a legmagasabbig vezethesse a növendéket. A legalacsonyabb lépcsőfok ma hiányzik. Erre vonatkozólag szabályzatunk 48. §-ában a „Gyakorló iskola” címen keres megoldást, de ennek a tagozatnak beállítása az egész szervezetbe a valóságban az anyagi lehetőségektől függ. Nagy elvet szolgált a Főiskola már eddig is működő vidéki művésztelepeiben, amelyek épen továbbképzés szempontjából rendkívül fontosságúak s az iskolai oktatást az élettel hozzák kapcsolatba, átmenetül szolgálva a tanulmánytól az alkotáshoz.

Szerettük volna ezenkívül a művészi tanulás legmagasabb lépcsőfokának, a külföldi tanulmánynak is szervesebb kapcsolatot a Főiskolával, ez a kérdés azonban ezidőszerint másképp oldott meg.

A *szobrászat* művészi tanulmányi céljai egészükben egybeesnek a festészetével, csak eszközeikben másképen determináltak. A rajzi kifejezés gyakorlata s az építészeti ismeretek, mint legfontosabb segítőtanulmányok támogatják a plasztikai tanulmányt itt.

A tanterv többi tárgya, amennyiben nem különleges rajztanári követelmény, a festészet és szobrászat köré csoportosul, részben mint segítő tanulmány, részben mint technikai ismeret, megismertetése a művészi kifejezés különböző anyagainak, eszközeinek s az ezek által követelt stílusoknak.

Igy sorakozik a festészeti tanulmány mellé, mint ennek egyik legnemesebb technikai elágazmánya: a *művészi grafika*. Célkitűzésünk s tantervünk azon a csapáson halad tovább, amelyen e szak nemrég elhunyt kitűnő tanára oly nagy sikerrel indította el fiatal grafikusnemzedékünket.

A *vízfestés*, részben mint kötelező rajztanári tárgy is, sorakozik a festői tanulmányok közé, ép úgy, mint a többi művészi technikának, nevezetesen a legjelentősebbnek, a *falfestés* különböző

módjainak s ezek általános stílusának a megismertetése és gyakorlata is.

A művészi forma még szorosabb kapcsolatban van az anyaggal, még sokkal inkább függ ettől az *iparművészet* területén. Itt az uralkodó principium az anyag. Iparművészeti oktatásunk lényege ennek a megismertetésében és megmunkálásának gyakorlatában áll, támogatva ezt a stílustörténeti ismeret s az elméleti és a rajzi kultúra minden reávonatkozható eszközével.

Hogy e tekintetben oktatási tervünk s magának az oktatásnak eddigi gyakorlati eredménye is lényeges haladást mutat a multtal szemben, ezt kitünő tanárán kívül annak a szerencsés körülménynek köszönhetjük, hogy a Székesfőváros Iparrajziskolájának műhelyei vendégszeretőleg rendelkezésre állottak — már 10 év óta — növendékeinknek illetve oktatásunknak.

Jelenleg áll megbeszélés, illetve jóváhagyás alatt a tervezet, amely főiskolai iparművészeti oktatásunkkal kapcsolatban, részben ennek keretében oldja meg a *kézimunkatanárképzés* rég vajúdó problémáját. Rajztanárnőink így aránylag könnyű szerrel szerzik meg itt intézetünkben e második oklevelet, ami kettős célt szolgál: több elhelyezkedési lehetőséget ad diplomás rajztanárnőinknek egyrészt, másrészt a női kézimunka tanításában magasabb művészi kulturát és izlést visz bele.

Az 1920. évi reform az összes növendékekre kötelezővé tette a közös első két évfolyamban az iparművészeti oktatást, az új szabályzat a teljesen közös tanítást egy évre szállítva le, a művészek kötelező iparművészeti tanulmányát is egy évre állítja be. Ez egy évi tanulmány bizonyos, a művészeknek is hasznos és szükséges alapismereteket ad, amelyet aztán a művésznövendék, hogyha hajlamot érez rá, a többi évfolyamban fakultative fölvéve az iparművészetet, kiszélesíthet, elmélyíthet. Ezzel szemben az iparművészeti tanulmány a rajztanári kategória számára az egész tanulmányi idő alatt kötelező, részben azért, mert neki szakiskolákban is hivatása tanítani, másrészt pedig mivel művészeti és izlésirányító szerepe a rajztanárnak vidéken még egyetemesebb, mint pl. a fővárosban. Egyébként a megélhetés, az anyagi boldogulás szempontjából is hasznosak ezek az iparművészeti gyakorlati ismeretek.

Az építészet tanításának körét és mértékét elvben egyértelműleg határozta meg az 1920-i reform, a miniszter úr által 1928-ban

kiküldött bizottság és ez utóbbinak a kívánságára összehívott tanári tanácskozás. E közös megállapítás szerint az építészet Főiskolánkon nem szaktárgy, nem öncélú tanulmány, mert ez intézetnek nem feladata — ez idő szerint, a mai keretek között — építészetet nevelni. Itt ez a tárgykör *építészeti enciklopédia* címen csupán a festő, a szobrász s a rajztanár általános képzőművészeti kulturáját van hivatva szolgálni. Az e célból szükséges különleges építészeti ismereteket, különös tekintettel az anyagok s szerkezetek s ezekkel kapcsolatosan a stílusok megértésére, enciklopédikusan, de szemléltetően s lehetőleg rajzoltatás útján adja meg a növendékek minden kategóriájának, a szobrásznövendékeknek pedig gyakorlatibb formában is, több rajzolással s némi tervezéssel elmélyítve. Ez utóbbi kategóriára a IV. évfolyamban is kötelező tantárgy ez.

Ugyanilyen velleitással állítja be a szabályzat a többi segítő tanulmányt is: olyan mértékben csupán, amilyenben a művészi főtanulmánynak azokra szüksége van.

Igy a *művészettörténet és esztetika* sem öncélú tantárgy a Főiskolán, hanem csupán a művészet szerves egészének értelmi és kulturális szemléletéhez szükséges történelmi és elméleti ismereteket óhajtja megadni a művésznek s rajztanárnak. Nem bocsátkozik az adatok tömkelegébe, nem foglalkozik vitás attribúciók tisztázásával, önálló képtári vagy levéltári kutatások nem tartoznak itt e tanulmány körébe. Célja itt csak az lehet, hogy a művészi élvezés területét kiszélesítse, a másodintuíciókat intellektuálisan elmélyítse s esztétikailag tudatossá tegye. Ezt a célt szolgálja a stílusok és korok ismertetése, más művészetekkel, más szellemi megnyilvánulásokkal való analógiák, kapcsolatok megvilágítása s a képzőművészeteknek az egész szellemi műveltségbe való belehelyezése.

A művészek esztétikai szemléletének mélységet, intenzitást művészi főtanulmányuk ad ugyan, de szélesebb horizontot a művészettörténeti beállítást; alkotó munkájukban pedig nemesítőleg befolyásolja izlésüket és tudatosabbá teszi őket.

Az elméleti esztetika vizsgálati módjainak rendszeresebb ismertetése különösebben azért látszik szükségesnek ma, hogy a fiatal művész fegyelmezetlen elméje ne essék áldozatul a mindenféle tetszetős, de laza teoriáknak, amelyekkel egyes művészeti kísérletezések önmagukat igazolni, megokolni igyekeznek. A mű-

vésznek nem feladata elméleteket fogalmazni, de ha már a kor szellemi szokása megkivánja ezt, ki kell őt nevelni rá. A rajztanárnak propagatorius nevelő munkájában pedig kétségtelenül szükséges ez.

A művészettörténeti és esztétikai tanulmány ilyen célkitűzése mellett nélkülözhetetlen a növendékek gondolkodásának bizonyos filozófiai irányú megalapozása és kiművelése is, amely célból az új szabályzat *bevezetés a filozófiába* címen új tárgyat állít be a tantervbe. Ez és a *magyar irodalom* mellett a *világirodalom* főbb remekműveinek a megismertetése bizonyára hathatósan szolgálja majd művészeink és rajztanáraink magasabb műveltségét.

A festői és szobrászi gyakorlat számára szükséges és értékes segítőtanulmány az *anatomia* is. Új szabályzatunk a második évfolyamba tolja ezt fel, hogy a növendék ellentétben az eddigi módszerrel az emberi alaknak már nem mint valami sohasem látott, ismeretlen objektumnak ismerje meg a szerkezetét. Ez a beosztás csak logikus következménye az elvnek: előbb a szemlélet, azután a tudomány, előbb a gyakorlat, azután az elmélet.

A különleges rajztanári tanulmányokhoz átmenet, de hasznosan szolgálja a művészi gyakorlat szükségleteit is a *tapasztalati látszattan* studiuma. A művészi szemlélet számára a tárgyaknak a térben való látszati elváltozásainak a megfigyelése útján a látvány állandó, törvényszerű rajzi elemeit tudatosítja e tanulmány, — másrészt alapjául szolgál az általános rajznak, vagyis valamely tárgy optikai milyenségéről való, magyarázó objektív rajzi közlésnek. Ennek az iparművészeti tervezés, általában az ipari ábrázolás veszi sok hasznát.

A természettanulmány és a tapasztalati látszattan lérszemlélete elméleti magyarázatot s tudományos alapot kap ezután a *mértani tárgyak* tanulmánykomplexumában, főleg ennek *ábrázoló geometriai* és *szerkesztő látszattani* részében. Az összetettebb képzeleti képek s kompozíciók megvalósításánál veszik ezen ismereteknek hasznát a művészek, de főszüksége és főhaszna az építészeti és műszaki ábrázolásban a nyilvánvaló. Mint rajztanári tárgy ma is elsőrendűen szerepel az osztálytanulmány órabeosztásában. A három résznek: a szerkesztő perspektívának, az ábrázoló s az *elemi geometriá-nak* egy gyűjtőcímbé való összefoglalása a miniszter úr által kiküldött reformrevidáló bizottsággal egyet-

értésben történt, ép úgy, mint a tárgy összóraszámának némi csökkentése is. A tárgy pertraktálásának mértékét és színvonalát a tananyag részletezése és tanítási terve mutatja.

Ami tanumányi tárgyat a szabályzat ezután még részletez, valamennyi a tanárképzés különleges szükséglete: a *neveléstan, a rajztanítás módszere s az iskolalátogatás és tanítási gyakorlatok*. A rajztanárképzés V-ik évfolyama elsősorban éppen e tárgyak kimélyítését, nagyobb terjedelmét szolgálja, ép úgy, mint a különböző kiegészítő fakultatív tanfolyamok nagy része, ha ezen tanfolyamok megrendezésére az anyagi lehetőség megadatik.

Tartalmazza még ezenkívül szabályzatunk a *Rajztanárvizsgáló Bizottság szervezetét és a rajztanárképesítő vizsgálatok szabályzatát*. Függeléke ennek az *iparostanonciskolai rajztanítók vizsgálat szabályzata*. A szabályzatnak ezen részeiben elvi újdonság nincsen, a lényegbe nem vágó kisebb-nagyobb módosításokat a tapasztalatok diktálták. Ami eltérés az eddigitől e részben akad, így pl. az alap- és szakvizsgák rendjében s a pedagógiai vizsgálat beállításában, az csak egyenes logikus következménye a tanulmány rendjében s anyagában történt változásoknak, eltolódásoknak. Különösen fontos e részben az új oklevelek szövege, amely pl. a középiskolai rajztanárokat a mértani és művészeti rajz mellett képzőművészeti alapismeretek címén a művészettörténel s a képzőművészetek esztétikájának középiskolai tanítására is jogosítja.

Az új szabályzat teljes szövegében még nyilvánvalóbban kitetszik az okok és összefüggések vázolt láncolata: egységes gondolat hatja át az egészet és teszi egységes szervezetté. Az egymással kapcsolatos művészi és tanári cél uralkodik minden rendelkezésén, minden részletén. A főtanulmány megtartja vezető szerepét az oktatás egész menetén végig, de hogy egyoldalúvá ne váljék, arról a segítő tanulmányok helyes adagolása gondoskodik. Ez utóbbiak egyike sem bont azonban harmóniát, sem mértékében, sem anyagában, sem megfogalmazásában, nem esik egyik sem az öncélúság könnyen kínálkozó hibájába. Viszont nem hinnők, hogy a tudományos komolyság s a tanári követelmények szempontjából bármelyiknek oktatási terve s anyaga kivánni valót hagyna fenn. Mint egy orkesztrum egyes hangszerei különböző szólamokban, de összhangban kísérik, erősítik s teljesebbé teszik a vezérmotívumot: a magyar képzőművészeti műveltséget.

Hogy a szabályzatban ezt a vezető szempontot mindig szem előtt tartani s emellett az egyes tárgyak színvonalát az adott keretek között a lehető legmagasabbra emelni s az egész együttest harmonikusan kidolgozni lehető volt, ez ama jeles művészeknek s tudós tanároknak köszönhető, akik az 1920-i reformot is kidolgozták s önzetlenül szolgálták s akik az intézet nagyjérdemű főtitkárával együtt most is hathatósan közreműködtek az újabb átszervezés tervének a megmunkálásában.

Ez az együttműködés a szellemi és erkölcsi alapja a hitünknek, hogy a kitűzött célt becsületesen szolgálni tudjuk. A harmonikus, megértő együttműködés fonala végig húzódik az egész szabályzaton: hiszen határterületeken, sőt bizonyos mértékben egymás területén mozog majdminden tanulmány, e kooperációban igen szükséges tehát a megegyezés, az összhang a szabályzat paragrafusain túl is. Erre gondolt az új szervezeti módosítás, amely a kari ülések feladatául tűzi ki a kooperálás effektív megbeszélését, esetenként való megállapítását.

Hogy egy ilyen harmonikus együttműködés létrejöhessen, ehhez természetesen a tanárok elvi és személyi összhangja is szükséges: ez az elvi oka annak és nem az egyetemi rendszer nagyzó utánczása, hogy a szervezeti szabályzat az új tanárok meghívására illetve kineveztetésükre a javaslattevést az intézet vezető szervére bizza. A szellemi és erkölcsi kapcsolatot az intézet multja és jövője közt, a fejlődés vonalának az egységét, egy kitűzött program továbbfejlesztését van hivatva biztosítani ez a jog, illetve kötelesség.

A kitűzött szellemi célnak, a meggyőződésből eredő programnak a jövőjét biztosítani: ez adott erkölcsi alapot és erőt — és nem az egyéni érdek és érvényesülési vágy — a kitartáshoz, amellyel az 1920-iki reform munkásai vállaltak munkát, meg nem értést és annyi méltatlan támadást. A szellemi cél állott előttünk az új szabályzat első kidolgozásánál és áll most is, amikor ezt javítólag módosítjuk.

Tévesen és méltatlanul vádolták a reformot romboló újítással, vagy más oldalról maradisággal. „Progresszív” vagy „konzervatív”: egyik sem igaz, a művészetpolitikai demagógia — jobb vagy bal oldali — szótárából való mind a két kezdetleges meghatározás. Szándékunk szerint: a Főiskola fölötté áll minden ilyenfajta minősítésnek.

A Főiskola célja, mint minden iskoláé, az oktatás. Ismeret ad és tudást. Az ismeret és a tudás, mint a megértés és a cselekvés eszköze mindig a jövőnek szolgál, mert ha nem, akkor nem ismeret és nem tudás. Az ismeret nem állhat meg a tegnapián s a tudás amikor a jelen cselekményeit irányítja, a holnapnak dolgozik. A Főiskola nem zárkozhatik el a művészet jelenének megismerésétől, mert az út a jövőbe ezen keresztül vezet. És épen ennek világos tudatában a mai Főiskola programja kezdettől fogva a szabadság jegyében áll. Azonban a szabadságot nem az útszéli felfogás módján értelmezi. A tanulás, a tudás jelenti a szabadságot s nem a tanulatlanság s tudatlanság. Aki ismer és tud, annak a szabadsága teljesebb, mert választási lehetősége nagyobb, gazdagabb, mert kritikailag szemlélheti a múlt eredményeit és a jelen törekvéseit. Aki ismer és tud, azt ítélete óvja a konvenció kényszerétől éppen úgy, mint a divatszuggesztio kábulatától. Könnyebben talál a saját útjára, amely egyéni természetének megfelel. Az ítélet s a cselekvés eszközeit a Főiskola adja: az útjára bocsájtott fiatal művész ezek birtokában, hogy merre megy, a saját szellemi és erkölcsi felelősségére teszi. Ez az igazi művészi szabadakarat s a Főiskola oktatása az egyén képessége mértékében biztosítja ezt.

A közelmúlt művészi kiképzése egyszerűbb feladatokat tűzött maga elé, mint a miénk ma. Még a jobb akadémiák is csak rajzolni, festeni, mintázni tanították a növendéket, egyéb tudást fakultative alig adtak többet, mint amit egy művelt laikusnak tudnia illik. Bizonyos, hogy az alap, a kiindulás, tehát a legfontosabb ma is az, ami mindig: a rajzolni, festeni, mintázni tudás. Ezt az elvet vallja és demonstrálja szabályzatunk a természettanulmány s az ezzel kapcsolatos gyakorlati melléktárgyak messze túlnyomó óraszámával is. De a ma más követelmények, más harc elé állítja művészeinket, mint a nem rég elmúlt idők. A monumentalitás fejlődő tendenciája, egyrészt a gondolati, másrészt a dekoratív követelmények előtérbe nyomulása több szerkesztő tudás-készséget, több konstruktivitást, több stílusérzéklet s általában több kulturát kíván meg a művésztől, mint a tisztán kedélyi és vizuális eredetű naturalista impresszionizmus. De művészetünk nemzetközi versenyképessége és művészeink megnehezült létéharca is más feladatokat ró az oktatás lelkiismeretére, mint azelőtt. Ez a megfontolás vezeti a Főiskolát, amikor többet akar nyújtani növendékeinek tudásban, művészi kulturában, mint egy

szabadiskola s jobban fel akarja szerelni őket a versenyre a többi nemzetek művészeivel szemben.

Másrészt, akik a Főiskola szellemi, illetve oktatási programját megfogalmazták, jól tudják azt is, hogy akár az elméleti tudás, akár a gyakorlati természetű segítő ismeretek túltengésével szemben a közvetlenséget, a szemlélet egyéni élményszerűségét, szóval a művészi érzést veszélyeztetni nem szabad. De erre vigyázni, ezt irányítani már az egyes művésztanárok művészi és pedagógiai intelligenciájának a feladatkörébe tartozik.

E tények ismerete s ez a felfogás hatotta át a reform óta a Főiskolát és amennyiben rajta állott, ez a szempont vezette tanárai kiválogatásában illetve ajánlásában is. Mert a legszebb program s a legjobb szabályzat holt betű csupán, ha nincs aki megvalósítsa. E megvalósítás biztosítóka egy magas képességű, jól kiválogatott, de jól dotált: anyagilag s erkölcsileg elégedett tanári kar lehet csupán, egy elegendő helyiséggel rendelkező, jól felszerelt, jól ellátott intézet élén, amelynek anyagi ellátmányát nem a rideg pénzügypolitikai szempontok szerint, a takarékosági elvek mechanikus alkalmazásával szabják meg. *(R. I.)*

A FŐISKOLA 1929/30. TANÉVÉNEK ESEMÉNYEI.

1930. évi március hó 1-én volt 10-edik évfordulója, hogy Főméltóságú vitéz nagybányai Horthy Miklós Ur, Magyarország Kormányzója a nemzet kifejezett egyetemes akaratából kormányzói székét elfoglalta. Ezen nemzeti örömnapp alkalmából a Főiskola is ünnepelt s mély hódolatának kifejezést adott az e napon tartott nagyszabású főiskolai ünnepségen, amelyen az egész tanári kar és az ifjúság együttesen vett részt.

Az ünnepi gyűlést Réti István e. i. rektor nyitotta meg beszéd kíséretében és Horn Antal főiskolai tanár tartotta e nagyjelentőségű nemzeti örömnapot méltató ünnepi beszédet.

De hódolatának kifejezést adott még külön a Főiskola Tanári Kara azáltal is, hogy a Főméltóságú Kormányzó Urhoz a Főiskola vezetősége és tanárai által aláírt hódoló feliratot intézett, amelynek szövege a következő volt:

„Főméltóságú vitéz nagybányai Horthy Miklós urat, Magyarország kormányzóját kormányzásának tizedik évfordulóján hódolatos tisztelettel köszönti az Országos Magyar Királyi Képzőművészeti Főiskola Tanári Kara.

Magyarország szerenyesétlenségében a Gondviselés Főméltóságod erős kezére s magyar szívére bízta sorsunkat.

Bizalommal tekintünk a mélységből, melybe nemzetünk hullott, a Magasság felé és hiszünk a feltámadásban.

A Mindenható áldja, óvja Főméltóságod életét, acélozza meg szívét, erősítse meg erejét, hogy kivezessen minket Trianon börtönéből.“

A díszes és művészies kiállítású feliratot Mayer Antal főiskolai tanár tervezte a hozzá tartozó intárziás, elefántesont lábazatú fakazettával együtt, az intézet valamennyi tanára aláírta s Réti István e. i. rektor és Glatz Oszkár prorektor adták át a kormányzói kabinetiroda főnökénél.

A tanári kar hódoló feliratára a Főméltóságú Kormányzó Ur kabinetirodája 1930. évi március hó 31-én 5432. sz. alatt kelt leiratában arról értesítette a Főiskola rektorát, hogy

„a Kormányzó Ur Ö Főméltósága szívesen fogadta az Országos Magyar Királyi Képzőművészeti Főiskola tanári karának díszes feliratát, mellyel Ö Főméltóságát kormányzásának tizedik évfordulója alkalmából üdvözölte.“ Közölte egyben azt is, hogy „Ö Főméltósága a feliratban kifejezésre juttatott loyális érzelmekért őszinte köszönetét kifejezni méltóztatott.“

I. SZEMÉLYI ÜGYEK.

A Rektori Tanács az 1928/29. tanév végével lelépő Réti István rektort e tisztségre az 1929/30. tanévről számítandó 2 évi időtartamra újból megválasztotta.

E választást a vallás- és közoktatásügyi miniszter úr a 310—11—58/1929. sz. a. kelt leiratával vette tudomásul s ez alapon Réti István a rektori széket 1929. október hó 1-ével újból elfoglalta.

A lefolyt tanévben a Főiskola tanári státusában előlépett *Edvi Illés* Aladár, aki az 1930. évi január hó 28-án kelt kormányzói magas elhatározás alapján a VI. fizetési osztályba neveztetett ki. (310—11—8/1930. V. K. M. sz. r.)

Több változás is történt a tanári karban.

Igy a felkért tanárok közül, más irányú nagy elfoglaltsága miatt, nem vállalhatott előadást Dr. Császár Elemér Pázmány Péter tud. egyetemi nyilv. rendes tanár, aki ezekből a folyó tanévre itteni elfoglaltsága alóli felmentését kérte. Ennek folytán a Magyar irodalom c. tárgy tanítására a folyó évben a 310—1—17/1929. V. K. M. sz. leirattal dr. Alszeghy Zsolt, a budapesti gyakorló gimnázium tanára nyert megbízást.

A 310—5—13/1929. V. K. M. sz. r.-tel az I.—II. évfolyamu hallgatóságra nézve kötelezővé tett újabb tanulmányi rend következményeként a „Bevezetés a filozófiába“ c. tantárggyal bővült a Főiskola tanprogramja. E tárgynak a f. tanévben leendő ellátásával a 310—1—17/1929. V. K. M. sz. r. alapján dr. báró Brandenstein Béla, Pázmány Péter tud. egyetemi ny. rk. tanár hivatott meg.

A felkért tanárok közül megvált a Főiskolától dr. Gyulai Ágost polg. isk. tanárképző főiskolai igazgató, aki a Nevelés és tanítástant s kezdetben egyideig a Magyar irodalom c. tárgyat is előadta. A vallás- és közoktatásügyi miniszter úr 1929. évi december hó 5-én 310—1—19/1929. sz. a. kelt leiratában nevezett felkért tanárnak e munkakörében 14 éven át kifejtett önzetlen és eredményes munkálkodásáért köszönetét nyilvánította.

Mint felkért tanár ezidén nyert megbízatást első ízben a Nevelés és tanítástant c. tárgy előadására dr. Tóth Géza főiskolai tanár, középiskolai szakfelügyelő a 310—1—19/1929. V. K. M. sz. rendelet alapján.

Mint felkért tanár ezidén is működtek a Főiskolán dr. Paolo Calabro

és François Gachot tanárok, akik a V. K. M. közbenjárására és jóváhagyása alapján az olasz illetve francia nyelvnek fakultatív tárgyként való tanításával bízattak meg.

A Főiskola adminisztratív személyzetéből kivált Pethő Terézia a 27262/1926. VII. b. sz. V. K. M. leirattal a rektori hivatalba szolgálattételre berendelt állami tanítónő, aki e beosztásában 1926. április 10-ike óta működött. Nevezett a tényleges szolgálat köteléke alól 1930. évi augusztus hó végével felmentetvén, nyugalomba helyeztetett.

A főtitkári teendők ellátására nézve a nagymélt. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr 1929. évi november 27-én 310—11—106/1929. sz. alatt kelt leiratával olykép intézkedett, hogy dr. Ferenczy József főisk. quaestort, aki a Rektori Tanács megbízása alapján két éve ily minőségben már szolgált, ezen szolgálatának elismerése mellett a főtitkári teendők ellátásával továbbra is megbízta.

A főiskolai tanprogrammban szereplő Iparművészeti rajz c. tárgy műhelygyakorlati részének zavartalan és eredményes elvégzése céljából ezidén is szükség volt arra, hogy a Főiskola vezetősége fölöttes hatóságának beleegyezésével a Budapest Székesfővárosi Iparrajziskola több oly tanárának közreműködését kérje, akiknek vezetése alatt álló műhelyekben növendékeink dolgoztak.

Ilykép Bentheim Arthur, Gerster Károly, Kölber Rezső, Lakatos Arthur, Legát Albert és Vértes Rezső főv. iparrajziskolai tanár urak voltak szivesek díjtalanul közreműködni növendékeink ezévi műhelygyakorlatainak elvégzésénél, amiért a V. K. M. 310—5—14/1930. sz. a. kelt leiratában, valamint a Főiskola vezetősége átirattal az illető tanároknak köszönetét fejezte ki.

A főiskolai hallgatóság kötelező testnevelési oktatását szabályozó 1921:LIII. t.-c. és az ennek végrehajtása tárgyában kibocsájtott 9000/1924. V. K. M. sz. r. foganatosítása szükségessé tette a megfelelő szakerők alkalmazását. Ennek folytán az Országos Testnevelési Tanács közbenjöttével a 1112—1/6—1930. V. K. M. sz. engedélyező rendelet alapján Buday Gyula okl. középiskolai testnevelési tanár és Liszy Ferenc okl. vívómester, mint testnevelési szakelőadók nyertek a Főiskola részéről megbízatást a tanév végéig.

A tanári kar tagjai tanári működésük mellett élénk részt vettek a művészeti közéletben is, mint alkotó művészek s mint különböző művészi egyesületek s hivatalos testületek tagjai.

Igy az Országos Magyar Képzőművészeti Tanács tagjai voltak az elmúlt tanévben Bosznay István, Csók István, Dudits Andor, Glatz Oszkár, Lyka Károly, Réti István, Sidló Ferenc, Kisfaludi Strobl Zsigmond, Szentgyörgyi István és Vaszary János főiskolai tanárok.

Az 1927:XII. t.-c. alapján létesült Orsz. Ösztöndíj Tanács tagjai közt Réti István e. i. rektor mint a Főiskola részéről kiküldött, Csók István, Dudits Andor és Szentgyörgyi István főisk. tanárok pedig mint a V. K. M. által meghívott művészek foglaltak helyet.

A budapesti Horthy Miklós Collegium Igazgató-Tanácsába a Főiskola képviselőjében tanácsstagul Réti István e. i. rektor nyert meghívást.

Az Orsz. M. Kir. Rajztanárvizsgáló Bizottságnak beltagjai közt a Főiskola csaknem minden tanára helyet foglal. Névsoruk a jelen Évkönyv megfelelő helyén található.

Több főiskolai tanár, mint meghívott művészeti szakértő szerepelt a budapesti törvénykezési fórumok előtt.

A tanári kar tagjai közül ezen tanévben szabadságon volt Neogrády Antal. Nevezett a 310—11—89/1929. V. K. M. sz. rendelet alapján három havi betegszabadságot kapott, majd ennek leteltével betegsége miatt folytatta szabadságát s egyben mivel a 40 évi tényleges szolgálatát már betöltötte, a vonatkozó törvényes rendelkezések alapján a V. K. M.-től nyugalmomba helyezését kérelmezte, amely a Főiskola részéről pártolólag terjesztett fel.

Bottka Miklós tanár 310—11—94/1929. V. K. M. sz. rendelettel nyert 1929. október 1-től számított 6 havi betegszabadságot, majd annak leteltével a tanév 3 utolsó hónapjában a tanítás alól felmentetvén, a 310—11—33/1930. V. K. M. sz. rendelettel a Főiskola iparművészeti textil gyűjteményének és kosztümtárának szakszerű újbóli rendezésével bízott meg.

Meilinger Dezső festőművész, mint a Miskolczi Művésztelepnek 159006/1921. V. K. M. rendelettel kötelezett gondnoka a 340—11—25/1930. sz. rendelettel nyert 4 havi tanulmányi szabadságot, amely idő alatt őt gondnoki teendőiben ugyancsak a V. K. M. jóváhagyása alapján Burány Nándor okl. rajztanár, a telep ösztöndíjasa helyettesítette.

Megfelelő betöltött szolgálati idejük alapján magasabb fizetési fokozatba léptek elő: dr. Ferenczy József questor a 310—11—113/1930. V. K. M. sz. rendelet, Mudry Erzsébet rektori hivatali napidíjas a 310—11—115/1929. V. K. M. sz. r., és Szabó Kálmán II o. altiszt a 310—31—20/1929. V. K. M. sz. r. alapján; újabb családi pótlékot kapott Török Győző II. o. altiszt a 310—31—1/1930. V. K. M. sz. r.-tel.

A Főiskola nem főfoglalkozásu tiszteletdíjasainak és tanárainak tiszteletdíjai és az óratöbbleti díjak 1929/30. évi felosztása a 310—2—18/1929. V. K. M. sz. r.-tel nyert megállapítást és jóváhagyást.

Az altiszti személyzethől Bedecs Antal szakaltiszt 1930. évi szeptember hó 15-én töltötte be a 40-ik szolgálati évét. Ezen alkalomból a Főiskola vezetőségének megbízásából és nevében dr. Ferenczy József főtitkár fejezte ki szerencsekívánatait az altiszti kar élén megjelent jubiléumnak, aki több évtizeden át mindenkor hűen és becsülettel és különleges könyvtári szolgálatban is ritka rátermettséggel és hozzáértéssel szolgált a Főiskolát, s máig is jó erőben, kifogástalan buzgalommal teljesíti kötelességét.

A főiskolai segédszemélyzethől Krocsák Emil okl. rajztanár V. éves továbbképző hallgatónak, aki az építészeti enciklopédia és a mértani rajz c. tárgyaknál ez évben tanársegédi funkciókat teljesített, ezen munkakörében oly kiválóan és oly buzgalommal teljesítette feladatát, hogy a Rektori Tanács ezért elismerését írásban fejezte ki.

II. TANULMÁNYI ÜGYEK.

Az oktatás a jelen tanévben a III.—VI. évfolyamoknál még az 1921. évi szeptember hó 22-én 150.000/III. V. K. M. sz. a. kelt r.-tel jóváhagyott szabályzat alapján, az I. és II. évfolyamoknál azonban már a jóváhagyás alatt álló, módosított szabályzat rendelkezései szerint történt, amelynek idevonatkozó részét a vallás- és közoktatásügyi miniszterium a 310—05—11/1929. sz. alatt kelt rendeletével helyezte hatályba azon záradékkal, hogy az az új beterjesztett szabályzattervezet megvitatását nem befolyásolhatja s esetleges változtatásokra nézve nem prejudikál.

Az ilykép egybeállított 1929/30. tanévi órarendet 398/1929. sz. a. terjesztette fel a V. K. M.-hez a Főiskola.

Az 1921. évi reformszabályzat bizonyos mérvű módosításának megoklását jelen évkönyv elején levő ismertetés kimerítően tárgyalja s e módosítási előmunkálatok megindításáról az előző évi Évkönyv 10. és 11. oldalán levő beszámoló sorok tájékoztatnak. A nyilvánvaló igen sok előny, amelyet a módosított tanprogramm remélni enged, javallták azon magas kormányintézkedés kiadását, hogy az új tantervi képzés minél előbb életbeléptessék s annak hatálya pótlólag még azon hallgatói kategóriákra is kiterjesztessék, amelyek az 1928/29. évben kezdték meg itteni tanulmányaikat.

Ez a kiterjesztés a jelen tanévben volt II. éves hallgatókra a tananyag bizonyos pótlásával és kiegészítésével lehetővé is vált.

A vallás- és közoktatásügyi miniszteriumhoz jóváhagyásra felterjesztett újabb szabályzattervezetnek az 1930. év nyarán történt folytatólagos megvitatása eredményeként a tantervben változtatás történt oly irányban, hogy bizonyos nem szorosan vett pedagógiai tárgyaknak az V. évfolyamból való leszorítása révén ezen évfolyam — a más szakos középiskolai tanárok képzéséhez hasonlóan — pedagógiai gyakorlati évvé alakult át.

Ennek folytán a korábbi módosított tantervezet szerint az 1929/30. tanévben I—II. évfolyamot végzett hallgatók tanulmányainál ismét bizonyos pótlás volt eszközendő azon célból, hogy az immár végleges alakot nyert új tanterv az 1930/31. tanévben már az I—III. évfolyamokra nézve hatályos lehessen. Az erre vonatkozó főiskolai előterjesztést, amely az 1930/31. tanévre szólóan a II. évf.-nál 3, a III. évf.-nál 2 óra pótlást javasolva a mondottak folytán előállt hiány teljes kiküszöbölését biztosítja, a V. K. M. az 1930. évi szeptember hó 18-án kelt 310—05—20/1930. sz. leiratával hagyta jóvá. Ehhez képest az I—III. évfolyamok új tanterve, amelyben az úgynevezett általános tanfolyam, — az összes hallgatói kategóriák részére egyforma évi tananyaggal — már csak egy évre terjed, szemben az 1921. évi szabályzat előírta tantervvel, ahol még az első két év alkotta az általános tanfolyamot, az 1930/31. tanévben a következő lesz:

Tantárgyak	I. évfolyam				II. évfolyam				III. évfolyam					
	A.	B.	C.	D.	A.	B.	C.	D.	A.	B.	C.	D.		
Alakrajz	26	6	26	26	30	10	20	20	36	10	20	20		
Szobrászat	—	20	—	—	—	20	4	4	—	26	4	4		
Vizfestés	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2		
Iparművészet	2	2	2	2	—	—	4	4	—	—	6	6		
Építészeti enciklopédia	—	—	—	—	3	3	3	3	3	3	3	3		
Művészettört. és esztét.	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2		
Tapasztalati látszattan	4	4	4	4	1*	1*	1*	1*	—	—	—	—		
Művészeti bonctan	—	—	—	—	2	2	2	2	—	—	—	—		
Mértani rajz	Síkmértan		—	—	—	—	2	2	—	—	—	—		
	Ábrázoló geometria		2	2	2	2	2*	2*	2°	2*	—	—	2	2
	Látszattani szerk.		—	—	—	—	2	2	2	2	2*	2*	2*	2*
Bevezetés a filozófiába		2	2	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	
Magyar irodalom		2	2	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	
Heti órák száma:		40	40	40	40	42	42	44	44	43	43	43	43	

Jegyzet: A = festő
 B = szobrász
 C = középiskolai rtj.
 D = polgári isk. rtj. } növendékek részére.

A Főiskola összes évfolyamaira kötelező új tantervet a már jóváhagyott módosított szabályzat tartalmazza, amely különnyomatként a közel jövőben jelenik meg.

A jelen tanév az 1921. évi szabályzatban előírt trimesteres beosztástól eltérőleg október 1—január 31-ig és február hó 1—június hó 30-ig terjedő tagoltságban szintén két féléves beosztásu volt, mint az előző két tanév, amely intézkedés a Főiskola indokolt javaslatára kiadott 8958/1928. V. K. M. sz. r.-en alapult. Az új módosított szabályzatban a két féléves tagolásu tanév bevezetése, amelyet a tapasztalati élet is igazol, már intézményes és végleges rendezést nyer.

A felvételi vizsgálatok, amelyek a szabályzat szerint két hétig tartanak, ezidén a 91743/1928. V. K. M. sz. rendelettel kiadott rendelkezés alap-

*A csillaggal jelölt órák csupán az 1930/31 tanévre szólnak pótlásként a 310—05—20/1930 V. K. M. sz. r. alapján.

ján korábban tűzettek ki, mint az előző években azon célból, hogy az itt elutasítottak más egyetemeken vagy főiskolákon még az utófelvelelek során oda kerülhessenek.

Az 1929. évi szeptember hó 10—22. közti időben tartott felvételi vizsgálatot a szeptember hó 25-én tartott Rektori Tanácsi ülés követte, amely az I. évre felvettekről szóló határozatát még ugyanezen napon hirdetmény útján közölte az érdekeltekkel.

A Főiskolára való felvétel céljából az 1929/30. tanévben 152-en vettek részt az előírt előzetes felvételi vizsgálaton.

Az ilykép egybegyűlt nagytömegű vizsgadolgozat elbírálása fokozott gondot adott a Rektori Tanács bíráló juryjének, amelynek figyelemmel kellett lennie arra is, hogy a Főiskolára felvehető növendékek létszámát a Főiskola előterjesztésére a V. K. M. 310—05—11/1929. sz. leiratával az 1929/30. tanévre szólóan 65-ben állapította meg s így a felvétel szempontjából a jelentkezőknek alig több mint a harmada jöhetett tekintetbe.

E most említett létszámmegállapító rendeletet a V. K. M. a 310—5—13/1930. sz. a. kelt leiratával az 1929/30. tanévre szólóan oda módosította, hogy még 13 felvételi vizsgát tett kérvényező felvételét engedélyezte.

Az 1929/30. tanév a megállapított tanprogramm keretei közt, a tanítás zökkenők nélkül folyt le.

Az első félévre szóló beiratkozások szeptember hó végén és október hó elején eszközöltettek oly beosztással, hogy azok az október hó 1-én megkezdődött oktatást nem zavarták. Az I. félévet befejező január havi kollokviumokat követőleg ugyanígy folytak le a II. félévi beiratkozások is a február 1—8.-a közti időben.

A II. félévi és egyben tanévet záró kollokviumok május hóban tartattak meg, amelyek végeztével az elméleti oktatás befejeződött, míg a művészeti főtárgyak: az alakrajz és festés és a szobrászat, valamint az iparművészeti műhelygyakorlatok és a vízfestés oktatása a tanév végéig tovább folyt.

A Rektori Tanács 1930. évi május hó 30-ai rendes ülésében állapította meg a tanév tanulmányi eredményét, amely általában kielégítő. A tanulmányi fegyelem az előadások látogatásában kivánni valót alig hagyott hátra, ami következik a tanulmányoknak túlnyomóan gyakorlati jellegéből is, de egyben a hallgatóság komoly tanulni akarását is bizonyítja, mert tény, hogy a mai nehéz megélhetési viszonyok közepette túlnyomóan szegénysorsú hallgatóinknak kemény harcot kellett vívniok a megélhetésért s a Főiskolán való tanulási lehetőségük megteremtéséért.

A tanév végén általános kitünő tanulmányi eredményükért a Rektori Tanács külön dicséretben részesítette László Gyula és Pózder Gyula II. é. és Petrasovszky Leó és Tóth István Lajos III. é. rajztanárjelölt növendékeket.

Az oktatás eredményeinek fokozására a Rektori Tanács igen nagy súlyt helyezett s e célból gondoskodott arról, hogy a tanulmányi szabály-

zathban előírt kötelező studiumok belterjes kihasználásán felül, további tanulási lehetőségeket teremtsen a hallgatóság számára. Így a figurális rajz és festési tanulmányok elmélyítését célozta a Tanács avval, hogy a Főiskola alá tartozó miskolci és kecskeméti telepeken és a budapesti Bajza-utcai épületeiben nyári tanfolyamokat állított fel, ahol a résztvevők főleg plain airben munkálkodhattak. A budapesti nyári tanfolyam ezenkívül arra is szolgált, hogy az akt és fejrészolás gyakorlására módot adjon olyan jelentkezőknek, akik a Főiskolán a következő tanévi felvételi vizsgákon résztvenni óhajtanak.

A miskolci nyári tanfolyamon Benkhard Ágost főiskolai tanár vezetése alatt 36-an, a kecskeméti telepen Révész Imre főiskolai tanár irányításával 25-en vettek részt, a budapesti nyári tanfolyamot 56-an látogatták. Ez utóbbin a szükséges rendet és fegyelmet a Rektori Tanács megbízásából Szerencsi Zoltán megbízott tanársegéd tartotta fenn.

A miskolci telepen rendezett nyári tanfolyam költségeire a V. K. M. 310—2—14/1930. sz. r.-vel a Főiskola „egyéb dologi kiadások“ című javadalmazásából 1160 P-öt, a kecskeméti nyári tanfolyam költségeire pedig 596 P-öt engedélyezett. A miskolci nyári tanfolyam szegénysorsú résztvevői részére pedig Miskolc thjf. város közönsége 3000 P segélyt adományozott, amelynek felhasználásáról Benkhardt Ágost vezető tanár a város polgármesteri hivatalánál számolt el.

Miskolc városának nemeslelkű áldozatkészségéért e helyt is őszinte háláját fejezi ki a Főiskola vezetősége s egyben köszönettel adózik dr. Hodobay Sándor urnak, a város polgármesterének is azon már évek óta tanúsított nagy jóindulatáért, amellyel a miskolci művésztelepet munkájában mindenkor hathatósan támogatta. A budapesti nyári tanfolyam modelldíjai a Főiskola budgetjében nyertek fedezetet.

Az említett három főiskolai, illetve állandó tanári vezetés alatt állott nyári tanfolyamon kívül több nyári tanfolyam rendeztetett még főiskolai tanárok felügyelete alatt a helyi hatóságok anyagi támogatásával. Ily vándortelepek voltak ezidén Mohácson, Pécsen és Sopronban 5, 8 illetve 15 résztvevővel.

A Főiskola vezetősége ezen alkalommal is hálás köszönettel emlékezik meg Sopron szab. kir. város közönségéről és Mohács r. t. város Tanácsáról, amelyek anyagi támogatása révén immár harmadik, illetve hatodik éve vált lehetővé az ottani nyári tanfolyamok megrendezése.

Végül köszönetét fejezi ki a Főiskola vezetősége Pécs sz. kir. város közönségének is azért, hogy adományával 5 szegénysorsú növendékünk számára biztosított az ott szervezett nyári tanfolyamon díjmentes részvételt.

A művészi tanulmányok elmélyítését szolgálta még a főváros muzeumaik és az aktuális kiállításoknak és tárlatoknak gyakori látogatása, amelynek vezetősége készséggel segítette elő hallgatóink részére azok mérsékelt áron való megtekintését.

Hathatósan mozdították elő az oktatás sikerét a tanulmányi kirándulások is a szabadban való rajzolás, festés és több hazai város műemlékeinek közvetlen megszemlélése révén. Így Pilch Dezső tanár a tapasztalati látszattani ismereteik kiszélesítése végett a tanév folyamán több alkalommal vezette növendékeit a főváros környékére. Baranski E. László és Edvi Illés Aladár tanárok pedig számos ízben voltak a fővárosi állatkertben is, ahol aquarell studiumok keretében az állatfestés és rajzolásra is kitünő alkalom nyílt. A tanév elején Baranski E. László tanár vezetése alatt 25 növendék a Balaton mellett s Tihanyban egy hetes tanulmányi kiránduláson vett részt, ahol igen szép eredménnyel folytattak aquarell tájképtanulmányokat. A tanév utolsó hónapjában Meyer Antal tanár vezetése alatt 30 növendék Veszprém, Zirc, Pannonhalma, Győr és Esztergom utiránnyal több napos tanulmányi kirándulást tett, amelynek során bő alkalmuk nyílt az ottani műemlékek és műkincsek megszemlélésére s ez alapon művészettörténeti és iparművészeti ismereteik gyarapítására.

A Főiskola elméleti és szemléltető oktatásában oly nagy fontosságú könyvtár gyarapítására is lehetőség nyílt az elmúlt évben, amennyiben a Főiskola javadalmából 4500 P fordított e célra. Számos újabb művészeti szakmunka volt így beszerezhető, de még mindig kiadósabb pótlásokra volna szükség a legutolsó 15 évi hiányzó anyag pótlására, amely időszakban, a Főiskola budgetjének elégtelensége miatt könyvtári beszerzések alig, vagy egyáltalán nem eszközöltettek.

Hallgatóságunk a szakirodalomismeret fontosságának tudatában az egész tanéven át szép számban (átlag napi 35) látogatta a könyvtárt, ami beszédes bizonyítéka komoly tanulási és művelődési törekvéseiknek.

A felsőbb évfolyamos és továbbképzős növendékek oktatásával kapcsolatban mindent megtett a Rektori Tanács arra nézve, hogy ezen kategóriák képzését egyénileg vagy kisebb csoportokban való elhelyezéssel kiadósabbá tegye: tanári ajánlások alapján állandó szünnapi helyiség-használatot és dolgozási lehetőséget biztosított részükre s a körülményekhez képest számukra munkaalkalmakat is közvetített.

A hallgatóság minél szélesebb körű kiművelésének szempontjából a Főiskola vezetősége ez évben is biztosította a francia és olasz nyelv tanulását a Főiskolán. E két tárgy fakultative illeszkedett be ugyan a Főiskola tanrendjébe, azonban mivel e nyelvek ismerete a külföldi tanulmányutak miatt és a külföldi ösztöndíjak elnyerésénél fontos, hallgatóságunk szép számban látogatta e nyelvi tárgyakat.

Külön figyelmet fordított a Főiskola vezetősége a rajztanárjelöltek különleges képzésének szükségleteire is. E részben főleg a gyakorlati képzést szolgáló iskolalátogatások és gyakorló tanítások elmélyítésére törekedett, ami Baranski E. Lászlónak, a rajzpedagógia tanárának szakavatott és lelkes irányítása mellett a legszebb eredményeket mutatta fel.

Az iskolalátogatást a tanév I. felében több állami és fővárosi közép illetve középfokú tanintézetben végeztek IV.—V. é. tanárjelöltjeink a vonatkozó 540—1—278/1929. V. K. M. sz. r. és Budapest Székesfőváros

Tanácsának 144.418/1929. VII. sz. átiratában adott engedély alapján. A gyakorló tanítást (próbatanítást) 540—1—278/1929. és 840—1—8/1930. sz. v. K. M. rendeletek alapján a tanárjelöltek a budapesti VII. ker. áll. Szent István reálgimnáziumban, a középiskolai tanárjelöltek a budapesti VI. ker. áll. Mária Terézia leányliceumban, a tanítóképzőintézeti tanárjelöltek a budapesti I. ker. Ferry Oszkár-u. áll. tanítóképzőintézetben, a tanítónők képzőintézeti tanárjelöltek a II. ker. (Csalogány--u. áll. és a VII. ker. (Damjanich-u.) áll. tanítónők képzőintézetben végezték az ottani rajztanárok és tanárnők közreműködése mellett.

A Főiskola ezuttal is köszönetét fejezi ki az említett tanintézetek igazgatóságának és illetékes szaktanárainak azon szives készségükért, a mellyel tanárjelöltjeink gyakorlati képzését elősegíteni és lelkes munkával támogatni szivesek voltak.

A középiskolai rajztanárjelöltek gyakorlótanításának vezetésénél közreműködő Gulyás Sándor reálgimnáziumi tanár és Borosnyai Szeréna, Orbánné Pauer Mária és Balogh Anna leányliceumi tanárok részére a V. K. M. 525—52/1930. sz. r.-tel együtt 200 P tiszteletdíjat engedélyezett, amely a tanárjelöltek számaránya szerint volt közöttük felosztandó.

A gyakorlati élet követelményei szempontjából különös tekintettel volt a rajztanárjelöltek képzésénél a Főiskola a különféle iskolatípusok eltérő igényeire s hogy általában a nagyobbára vidékre kerülő rajztanárnak egyik főhivatása a művészetek ismertetése és a helyes esztétikai ítéletre való nevelés is. Ehhez képest a rajztanári szaktanulmányoknál az összes művészi technikák ismertetése és gyakorlatára az iparművészeti műhelygyakorlatokra, a művészetek történetével kapcsolatban pedig a hazai műemlékek beható ismertetésére nagy súlyt helyezett.

Az iparművészet oktatása ezidén is — immár 10 éve — a Budapest Székesfőváros Iparrajziskolájának helyiségeiben és felszereléseinek igénybevételével folyt le, mivel e főként gyakorlati irányú tárgy oktatására a Főiskola sem a kellő berendezéssel, sem megfelelő tanhelyiségekkel nem rendelkezik.

A Főiskola vezetősége e helyt is őszinte köszönetét fejezi ki Budapest Székesfőváros Tanácsának és Ágotai Lajos m. kir. korm. főtanácsos, főigazgató urnak szives és megértő készségükért, amellyel az Iparrajziskola helyiségeinek és műhelyeinek használatát a Főiskola számára megengedni szivesek voltak.

A főiskolai hallgatóság testi nevelése, amely eddig anyagiak és helyiséghiányban megvalósítható eddig nem volt, a jelen tanévben már megindult. Ugyanis az Orsz. Testnevelési Tanács engedélye és gondoskodása folytán — egyelőre — hallgatóságunk önként jelentkezett része a tanév utolsó hónapjaiban az V. ker. áll. Bolyai főreáliskola tornacsarnokában heti 3 napon át rendszeres torna- és vivás-oktatásban részesült Buday Gyula és Liszy Ferenc testnevelési szakelőadók vezetése alatt.

Az ifjúság — nagy tanulmányi elfogaltsága és a megélhetési gondjai ellenére is — szép számban látogatta e testnevelési órákat, amelyeket a tanév végén tartott versenyek zártak be.

Az Orsz. Testnevelési Tanács a Főiskola előterjesztésére a szükséges költségeket a jövőre nézve kilátásba helyezte és így hallgatóságunk testi nevelése a következő tanévtől kezdve már általánosan, a vonatkozó 1921: LIII. t.-c. rendelkezéseinek megfelelően lesz tovább folytatható.

A jelen tanévben a 480—51—724/1929. és a 830—5—8/1929. V. K. M. sz. r. alapján 1 férfi és 5 nő tanárjelölt vétetett fel a tanító(nő) képzőintézeti tanár(nő)jelöltek továbbképző V. évfolyamára, illetőleg e jelöltek Apponyi Kollegiumába külső tagul és pedig: Szlabóczky Emil okl. középiskolai rajztanár, Gólián Gizella, Jausch Rózsa, Kókay Ladislav nővér, Zala Mária és Ladomérszky Margit okl. polgári iskolai rajztanárnők, akik közül e kedvezményt nem vette igénybe Ladomérszky Margit, míg Szlabóczky Emil tanévközben kimaradt.

Fegyelmi tekintetben az állapotok kielégítőek voltak: súlyosabb rendszabályok alkalmazására sor nem került. Általában kielégítő volt a helyzet az előadások és gyakorlatok látogatásában, ami a tanulmányi eredményeknél is örvendetesen éreztette hatását. Annál is inkább megnyugtató tanfegyelem tekintetében a helyzet, mivel a növendékek tanulmányi elfoglaltsága minden szakon és évfolyamban jelentős s emellett hallgatóságunk túlnyomó része — a többi Főiskolák ifjúságának helyzetét tekintve is — közismerten a legnehezebb sorsban van s megélhetéséért a legkeményebb harcot vívja az élettel.

III. ÖSZTÖNDÍJAK.

Az 1929/30. tanévben hallgatóságunk közül számosan részesültek kiváló tanulmányi eredményeik alapján ösztöndíjban vagy jutalmakban, az állam, különféle közhatóságok és a társadalom részéről:

Igy a Főiskola állami ösztöndíjjavadalmából a 310—2—42/1929. V. K. M. sz. engedélyezés alapján fejenként 260 P ösztöndíjat kaptak: Schrotta János és Krocsák Emil ösztöndíjas tanársegédi megbízást nyert V. é. hallgatók, továbbá 130 P-ös ösztöndíjat kaptak a következő ösztöndíjas tanársegédi megbízást nyert hallgatók: Georgievicz György III. é., Kelemen József IV. é., Kováts Árpád IV. é., Streda Károly VI. é., Szerencsi Zoltán IV. é., Vargha Ferenc IV. é., Szabados Béla V. é., Kaszás Miklós IV. é., Jantschi Béla VI. é., Andor Loránd IV. é., Éless István IV. é., Molnár Géza V. é., Grabowiczky Leon V. é. és Heller András IV. é. hallgatók. Ugyancsak a 310—2—42/1929. sz. r.-tel állami jutalomdíj címén Cserepes István III. é. és Éless István IV. é. növendékek a figurális rajz és festésben tanúsított kiváló eredményükért fejenként 68 P-öt kaptak, Szabados Béla V. é. növendék pedig a Ferenczy István-féle 200 P-ös szobrászati díjat nyerte el a min-tázásban elért kiváló teljesítményeiért.

A közszolgálati alkalmazottak gyermekeinek ösztöndíjáról szóló 1927. évi XIV. t.-c. alapján létesített ösztöndíjkból a Főiskolához kötött s a Főiskola Rektori Tanácsának adományozása alá tartozó évi 800 P-ös törzs-ösztöndíjak száma a 79512/1928. III. V. K. M. sz. r.-tel 10-ben állapított meg. E tíz ösztöndíjat a jelen tanévben: Bartha László IV. é., Boross Géza IV. é., Éber Sándor III. é., Fáy Loránt IV. é., Kiss János V. é., Kántor Andor VII. é., Majoross Edith IV. é., Papp Irén V. é., Sebesta Loidolt Ferenc V. é., Szabó Wladimir III. é. növendékek élvezték. Az idézett törvény végrehajtása tárgyában kiadott 91000/1928. V. K. M. rendelet 12. §-a alapján a középiskolában elnyert ily ösztöndíjat a Főiskolán egyenként évi 800 P-re emelve folytatólag élvezték: László Gyula II. é., Éltes Ildiko I. é., és Szoboszlay Sándor I. é. hallgatók.

Az 1927. évi XIII. t.-c. alapján megalakult Országos Ösztöndíj-Tanács által meghirdetett külföldi állami ösztöndíjakra 81-en, köztük a Főiskola számos végzett hallgatója és volt növendéke is pályáztak. A pályázatra beadott munkákat a Főiskola Rektori Tanácsa beható bírálat alá vette s ez alapon tette meg véleményes javaslatát az Országos Ösztöndíj Tanácshoz, amelynek képzőművészeti albizottsága a Főiskola könyvtári termében kiállított pályamunkákat döntés előtt szintén megtekintette. Az 1929/30. tanévre szólóan külföldi állami képzőművészeti ösztöndíjat nyert pályázók csaknem kizárólag a Főiskola volt növendékei közül kerültek ki. Ezek névsora a kiküldetési hely szerint csoportosítva a következő:

Londonba, grafikus tanulmányok végzésére évi 200 angol font ösztöndíjjal kiküldetett Vargha Nándor okl. középiskolai rajztanár, festő és grafikusművész;

Párisba, képzőművészeti képességük továbbfejlesztése végett fejenként évi 2200 P. ösztöndíjjal kiküldettek: Baresay Jenő okl. polgári iskolai és tanítóképzőintézeti rajztanár, festőművész, Sárkány Loránd okl. középiskolai rajztanár, festőművész és biai Föglein István festőművész;

Wienbe, iparművészeti tanulmányok végett az ottani Collegium Hungaricumban való teljes ellátás mellett Bartha Ferenc okl. középiskolai rajztanár, festőművész nyert kiküldetést;

Romába, az ottani Collegium Hungaricumban való teljes ellátás mellett kiküldettek Aba Novák Vilmos és Patkó Károly okl. középiskolai rajztanárok, festő és grafikus művészek, Szőnyi István festőművész, (aki azonban nem vette igénybe), Medveczky Jenő, Molnár C. Pál, Istókovits Kálmán és Kákai Szabó György festőművészek festőművészeti tanulmányokra, Erdey Dezső, Farkas András és Jálics Ernő, Vilt Tibor és Pátzay Pál szobrászművészek szobrászművészeti tanulmányokra, végül Szathmáry István okl. középiskolai rajztanár, a székesfővárosi Iparrajziskola tanára, grafikai tanulmányokra.

A Főiskola miskolci művésztelepénél ingyenes lakás és fűtés-világítási kedvezménnyel egybekötött négy műteremösztöndíjat a 80.176/1925. V. K. M. sz. r. alapján ezidén folytatólagosan Meilinger Dezső, Bartus Ödön,

Burány Nándor és Szabó Ferenc festőművészek élvezték, akik közül Meifinger Dezső mint a művésztelepnek a 169006/1921. III. V. K. M. sz. rendelettel kötelezett gondnoka is működött.

Budapest Székesfőváros polgármestere a 59.913/1930. IX. sz. alatt kelt határozatával ezidén is két 800 P-ös festészeti és egy 800 P-ös szobrászati ösztöndíjra hivatott pályázatot a Főiskola növendékei részére, amelyeket a tanév végén a főváros bíráló juryje dr. Buzáth János alpolgármester ur elnöklete alatt az egyes művésztanárok által kiválasztott növendékek munkái alapján ítelt oda. E jurybe a Főiskola rektora is meghívást nyert. A jury határozata szerint a székesfőváros polgármestere 80170/1930. IX. sz. a. kelt határozatával a két festészeti ösztöndíjat Dománovszky Endre IV. és Pirk János V. é. művésznövendékeknek, a szobrászati ösztöndíjat pedig vitéz Szabados Béla V. é. szobrászművésznövendéknek ítélte oda. A jury elismerően állapította meg a pályázók tehetségének s munkáinak örvendetes színvonalát s ezért indítatlanul érezte magát arra, hogy az ösztöndíjjal kitüntetettek kivül dicséretre javasolja még Szerencsi Zoltán IV. é. rajztanárjelöltet, Ispánki József III. é. és Tápay Antal IV. é. szobrászművésznövendékeket is.

A fővárosi ösztöndíjak kitűzésével kapcsolatban a Főiskola vezetősége őszinte köszönetét fejezte ki a Főváros Tanácsának a Főiskola oktatási tevékenységével szemben e formában immár harmadízben tanúsított megértő jóindulatáért és hathatós támogatásáért.

Balló Ede festőművész, a Főiskola nyug. rendes tanára a „Balló Ede képzőművészeti alapítvány“-ból 1000 P-ös tanulmányi segélyt tűzött ki az 1929/30. tanév végén oklevelet nyert azon rajztanárnak, akit erre a Főiskola művésztanárai a legérdemesebbnek találnak. A segélyt az illető Középeurópa művészeti intézményeinek megtekintésére köteles fordítani s útjáról beszámolni a Főiskola Rektori Tanácsának.

A Főiskola őszinte köszönettel vette tudomásul Balló Ede ezen nagylelkű felajánlását, akit egyben az utazási segélydíjra beérkezett pályamunkák juryjében való részvételre is felkért. A jury a tanképesítő vizsgák után hozta meg döntését, amellyel ez utazási segélyt figurális munkái és a Főiskolán négy éven át tanúsított szorgalmára tekintettel Éless István okl. középiskolai rajztanárnak ítélte oda.

Kovács Péter I. é. általános tanfolyambeli növendéknek Szeged sz. kir. város közönsége 900 P-ös ösztöndíjat adományozott a folyó tanévre.

Ambrózy Sándor V. é. szobrásznövendék a Magyar Ökölvívó Szövetség érempályázatán pályadíjat nyert.

A Főiskola kezelése alatt álló Korb Erzsébet-féle tanulmányi ösztöndíjalapítvány tőkége 4429 P 21 fillér, amely a postatakarékpénztárnál elhelyezett betétként gyümölcsöztetik. Az alapítólevél értelmében az alapítványi tőke kamatai két évenként esedékesek s így minthogy az első ösztöndíjodaitelés az 1928/29. tanévre szólt, az ösztöndíj az 1930/31. tanév végén fog újból kiadatni.

Az alapítványnak 1927. május 9-től 1929. júliusáig szóló kezeléséről felterjesztett questurái elszámolást a V. K. M. 1070—2—461/1929. sz. a. kelt leiratával vette tudomásul.

A V. K. M. alapítványi osztálya által kezelt jánoshalmi Nemes Marcell féle alapítvány, amely Főiskolánk növendékeinek javára tétetett, ezidén már jövedelmezett, amennyiben a tőkét képező 59 holdas rét 1929/30. évi bérjövedelméből a V. K. M. 1070—5—18/1930. sz. a. kelt rendelettel 3200 P-öt utalványozott. A Rektori Tanács ezen összeg felhasználására nézve úgy határozott, hogy az egyes osztályok kiválóbb szegénysorsú hallgatóit részesíti abból — a szaktanári javaslatok alapján — jutalomban s egy részét a rektor által méltánylandó esetekben adandó segélyekre fordítja.

A jutalmazottak a következők: 150—150 P-öt kaptak: Fölföldy Mihály IV. é., Domanovszky Endre IV. é., Molnár Géza V. é. növendékek, 100—100 P-öt kaptak: Sinkó Károly II. é., Schrotta Frigyes V. é., Szabó Wladimir III. é. és Jantschi Béla V. é. növendékek, 80—80 P-öt kaptak: Kaszás Miklós IV. é. és Fáy Loránt IV. é. hallgatók, 75—75 P-öt kaptak: Kovács Károly IV. é. és Pirk János V. é. növendékek, fejenként 50 P-öt kaptak: Vargha Ferenc IV. é., Nagy Gyula IV. é., Villám Róza II. é., Ujvári Béla IV. é., Molnár Zoltán V. é., Balázs Attila V. é., Császár Viktor IV. é., Endrédy György II. é., Pruckner Ferenc IV. é., Kelemen József IV. é., Molnár Géza IV. é., Teleky Árpád II. é., Csucs Ferenc IV. é., Machovits Walter III. é., Ispánki József III. é., Tóth István III. é., Kántor Antal III. é., Jausch Rózsa V. é., Éless István IV. é., Littkey György IV. é., Szüts István III. é., Kovács Zoltán II. é., Krocsák Emil V. é., Ujváry Béla IV. é., Andor Loránd VI. é., Morhard Gyula II. é., Ocsvár Géza IV. é., Török István IV. é. hallgatók, 40—40 P-öt kaptak: Kasselik László V. é. és Ákos Józsefné V. é. növendékek, 35—35 P-öt: Geeső Sándor II. é., és Farkas Sándor III. é. növendékek, végül 30—30 P-öt Simon Ferenc I. é., Benedek Jenő IV. é. és Ikusz Henrik IV. éves növendékek.

A jelen tanévben Csépai Károly egyet. magántanár és azóta már elhunyt neje sz. Hindi Szabó Katalin közjegyző előtt tett és a V. K. M. által 1070—0—285/1930. X. ü. o. sz. a. jóváhagyott örökösödési szerződésben a Bpest I., Süveg-u. 10. sz. alatti családi házukat s telküket és a lakás teljes berendezését 10.000 dolláros fenntartási alap biztosításával haláluk esetére képzőművészeti alapítványul rendelték, amelynek majdani kezelésére és adományozására a Főiskolát kérték fel. A Főiskola Rektori Tanácsa a nemeslelkű alapítványtevők szépcélú adományát illetve megbízását a maga részéről a V. K. M. úr jóváhagyása mellett meleg köszönettel elfogadta.

IV. TANDIJMENTESSEGI ÉS DIÁKJÖLÉTI ÜGYEK.

Az általános gazdasági helyzet folyamányaként Főiskolánk ifjuságának anyagi helyzete is súlyosbodott, amiáltal teherbíróképessége is csökkent. S bár a Főiskolán fizetendő díjak a más főiskolák és egyetemekéhez viszonyítva mérsékeltek, mégis a lakás, ellátás és a taneszközökkel való

felszerelés gondjai hallgatóink nagyobb részét a legnehezebb feladat elé állították. Mindezeknél fogva a Főiskola vezetősége, amely napról-napra a legkonkrétebb formában látta és tapasztalta a szegény ifjuság küzdelmét a létfenntartásért s a tanulási lehetőségeinek folytatólagos biztosításáért, elsőrendű feladatának tartotta a diákszociális problémákkal való törődést és a segítség eszközeinek keresését.

A Főiskola vezetősége ily irányú akcióinak sikerét több ízben a V. K. M. tapasztalt cselekvő jóakarata tette lehetővé s nagy buzgalommal működtek közre e részben az ifjusági egyesületek vezetőségei is.

Tandíjmentességek, ösztöndíjak, jutalmak, pénz és természetbeni segélyek, ingyenes menzakedvezmények, igen sok esetben magánmunkák közvetítése és pályázati alkalmak kieszközlése stb. szolgáltak eszközül érdemes és rászorult növendékeink támogatására.

Tandíjmentességben részesültek a vonatkozó V. K. M. rendeletek alapján a tanév I. felében 382 beiratkozott hallgató közül 150-en, a tanév II. felében beiratkozott 369 hallgató közül pedig 146-an. Az elengedett tandíjak pénzértéke az I. félévben 3750 P-öt, a II. félévben 3675 P-öt, az egész évre számítottan pedig 7425 P-öt tett ki.

A Rektori Tanács által jelen tanévben javasolt újabb tandíjmentességek engedélyezéséhez a V. K. M. a 310—05—17/1929. sz. a. kelt leiratával járult hozzá.

Az ösztöndíjak és jutalmakról az előző III. fejezetben foglaltak tájékoztatnak.

Szegénysorsu hallgatóságunk létfentartásában elsőrendű szerepe van a Főiskolán 21 év óta fenálló Diákasztalnak is. Ezen áldásos intézménynél ez évben 40 egész ingyenes és 10 félingyenes ebédkedvezményt élveztek a Diákasztal felügyelő bizottsága által arra érdemesnek ítélt szegény hallgatók s ezenkívül önköltségi áron (50 f.-ért) átlag naponta 15 hallgató ebédelt még ott. A menzai ebédek 3 fogásból állottak, hetenként háromszor hussal. A Diákasztal a tanév folyamán november 1—június végéig bezárólag 8 hónapon át volt üzemben, amely idő alatt összesen 14.816 ebéd osztatott ki 7408 P értékben.

A Diákasztal fentartása korábbi állandó jövedelmeinek elmaradása, illetve nagymérvű csökkenése miatt a háborús évek óta a legnagyobb nehézségekbe ütközik. Ugyanis alapítványi vagyona, amelynek csak a kamatai használtattak fel annak idején, hadikölcsönökbe veszett, másik jelentős, állandó jövedelmét pedig, az Andrássy-uti színház vészkijárata után járt szolgálmi díjakat, a világháború után elvesztette. Ma már csak a V. K. M. által az intézet javadalmából engedélyezett 1200 P államsegély, a hallgatók 4 P-ös fejenkénti hozzájárulásából begyűlő évi 1400—1500 P-ös összegek azok, amelyekre biztosan számíthat, míg a többi bevételek (adományok, bírságpénzek) összege bizonytalan. Mivel a Diákasztal által nyújtott 40 ingyenes és 10 félingyenes menzakedvezmény fedezetére az említett jövedelmi források elégtelenek, a Főiskola kénytelen volt a jelen tanévre a költségvetési deficit eltüntetésére illetve a Diákasztal évközi üzeme

beszüntetésének elkerülése végett további 2200 P államsegélyt kérni a V. K. M.-tól, amely azt a 310—5—3/1930. sz. leirattal engedélyezte is.

A Diákasztal üzemének ily módon való további biztosítása annyival inkább örvendetes volt, mivel ez év februárjában a budapesti VI. ker. Előjáróság új vezetősége megszüntette az ingyenes ebédeltetési akciót, amelyen azelőtt — több évig — átlag 10, majd legutóbb 25 növendékünk vett részt s így az ettől elesett növendékeink az itteni Diákasztal segítségével nélkül másutt nem tudtak volna hasonló olcsó ebédhez jutni.

A Diákasztal javára ezidén a következő adományok és vegyes rendkívüli bevételek folytak be: A TÉBE adománya 400 P, kisebb adományok és birságpénzek 259 P, az Ifjusági Kör adománya a március 4-ei Képzőművész-bál jövedelméből 300 P, Kistaludy Strobl Zsigmond főiskolai tanár adománya 200 P.

Az ifjúság felszegélyezésének egy hathatós eszköze volt még az Ifjusági Körnek a Rektori Tanács engedélye mellett működő Műlapakciója is, amelyet Ikusz Henrik IV. é. rajztanárjelölt bonyolított le a Kör megbízásából. Ez az akció a Főiskola növendékeinek előzetes tanári zsűrizésen átkerült kisebb munkáit hozza előfizetés mellett forgalomba s agilis vezetés mellett ez idén művekért 4000 P. előfizettséggyűjtés és inkasszállás révén 1200 P jövedelmet hozott a műlapokat készítő és forgalombahozó növendékeinknek. Az akció kedvező eredményére és kifogástalan vitelére tekintettel a Rektori Tanács annak folytatását az 1930/31. tanévre is megengedte.

A Müller Testvérek Vegyészeti Gyár Rt. e tanévben, mint ezt az előző két tanévben is tette, 28 kollekcio aquarell és 20 kollekcio olajfestéket adományozott a Főiskola szegénysorsu hallgatói közt leendő szétosztás végett.

A Rektori Tanács újólaj öszinte köszönetét fejezte ki az adományozó cégnek igen jelentékeny értéket képviselő ismételt áldozatkészségéért s egyben az alakrajz és vízfestés c. tárgyak tanárainak kikért véleménye alapján gondoskodott az adományozott festékeknek megfelelő szétosztásáról.

A Magyar Központi Takarékpénztár 50 P-öt adományozott diáksegélyezési célra, amit a Főiskola levélileg köszönt meg.

Öszinte hálával emlékezik meg e helyt a Főiskola Max Lewin urról, a Corvin áruházvállalat alelnökéről, aki Glatz Oszkár c. i. prorektor ur közbenjárására szives volt ez év tavaszán helyiséget adni az áruház épületében fiatal művészek — ezek között túlnyomóan Főiskolánk növendékei — részére időszakos kiállítás rendezésére, amelynek költségeit egyébként is ő viselte.

A Pro Juventute ifjusági felszegélyezési akcióból az Ifjusági Körnek Bosznay István főiskolai tanár által approbált javaslatára 20 szegény hallgató részesült természetbeni ruhasegélyekben.

A hallgatóság egészségi állapota a lefolyt tanévben sem volt teljesen kielégítő, ami a világháború óta állandóan tapasztalt jelenség más főiskolákon is. S bár a Főiskola a maga részéről a higienikus viszonyok javítá-

sára minden lehetőt megtesz, különösen a termék portalanítása, szellőzése és az épületeinek tisztántartása révén, a bajokon segíteni csak kis mértékben tud, mivel azok oka a mindinkább nehezebbé váló életviszonyokban s ennek folytán az ifjuság egészségét károsan befolyásoló fokozottabb erőfeszítésben rejlik.

A Központi Tejesarnok Szövetkezet tejpropagandája, amely az előző tanévben indult meg, a jelen tanévben is folytatódott. Az első fizőrai tejet hallgatóságunk okos belátással szép számban veszi igénybe.

Az Orsz. Közegészségügyi intézet megbízottja: dr. Steiger Kazal Debreceni egyetemi tanársegéd ur — ezidén is — 1929. év november havában, szombati napok délelőttjein három ingyenes felvilágosító előadást tartott, kizárólag férfi hallgatók részére, a sexual-higiéncia köréből a Főiskola könyvtári olvasó termében, amely ismételt önzetlen közérdekű ténykedéséért a rektor köszönetét nyilvánította.

Dr. Tolnai Dénes fogorvos ur a Főiskolához intézett levelében ezen tanévre is felajánlotta, hogy növendékeink fogorvosi kezelésénél a munkadíjat félárban számítja. A Főiskola ezen nemeslelkű felajánlást köszönettel elfogadta.

Az idei tanévben haláleset is fordult elő a hallgatóság körében. Győri Mária Mervina III. é. rajztanárnőjelölt, a Miasszonyunkról nevezett kalocsai szegény iskolanővérek rendjének tagja, 1929. évi december hó 9-én rövid betegeskedés után jobblétre szenderült. Béke hamvaira!

V. EGYÉB A FŐISKOLÁT ÉRINTŐ ESEMÉNYEK.

A közhivatalok és közintézmények új ügyrendje tárgyában 5500/1929. M. E. sz. alatt kibocsájtott kormányrendelet az 1930. évi január hó 1-től a Főiskolára nézve is életbe lépett, amelyre vonatkozóan a V. K. M. által 300—1/1930, 300—3/1930, 300—5/1930, 300—36/1930. sz. alatt megfelelő végrehajtási intézkedéseket is kapott a Főiskola. Az ügyintézés itteni rendje és menete zökkenő nélkül volt az idézett kormányrendelettel összhangba hozható.

A Főiskolát kormányzó Rektori Tanács a Szervezeti Szabályzat 9. §-ában előirt teendőinek lebonyolítására e jelen tanévben 10 rendes és 2 rendkívüli ülést tartott.

A Tanári Kar a Szervezeti Szabályzat 42. §-ában előirt teljes (plenáris) ülését 1930. évi június hó 28-án tartotta, amelyen az év történetéről az elnöklő rektor összefoglaló áttekintést adott s több aktuális tanítási ügy beszéltetett meg.

A lefolyt tanévben több igen értékes ajándékozás történt a Főiskola javára.

Igy a volt rektorok arckép és szoborképmás gallériájában való elhelyezése céljából Glatz Oszkár főiskolai tanár e. i. prorektor festett önarc-képét, Kisfaludi Strobl Zsigmond főiskolai tanár pedig Csók István főis-

kolai tanár, volt rektor gipsz szobormását ajándékozta a Főiskolának. Ezen ajándékozásokért a Magy. Kir. Vallás- és Közoktatásügyi Miniszter úr nevezetteknek írásbeli köszönetet mondott. (310—05—3/1930. sz. r.) A V. K. M. 358—05—13/1929. sz. leiratával a Főiskola könyvtárában való elhelyezés végett megküldötte Groh István: Uj magyar diszítések c. szakmunkájának egy példányát. A Magyar Rajztanárok Egyesülete ajándékkép felajánlotta a Főiskolának a „Normál Tanmenet“ c. szakmunka két példányát, amelyet a Rektori Tanács köszönetének kifejezése mellett elfogadott.

A Főiskola könyvtára bekapcsolódott az Országos Könyvforgalmi és Bibliografiai Központ akciójába, amely Magyar Minerva címen a magyarországi muzeumok, könyvtárak és egyéb tudományos intézetek és gyűjtemények legutoljára 1915-ben megjelent évkönyvét fogja kiadni, újabb és megfelelően kibővült alakban.

Az egyetemi és főiskolai hallgatók hazai és külföldi csoportos utazásainál szokásos vasúti stb. kedvezmények kieszközlésének mikéntjét a V. K. M. 450—5—7/1930. sz. a. kelt külön rendelettel szabályozta, míg az egyes utazásokra nézve az eddigiek szerint fennálló határozmányok továbbra is érvényben maradtak.

Néhai lipótújvári Strobl Alajos főiskolai tanár és szobrászművész hagyatékában maradt művek az özvegy kérésére a Főiskola Bajza-utcai III. pavillonjában, az elhunyt művész volt műterméhez tartozott u. n. Atriumban őriztetnek. A hagyatékból az államkincstár által több mű vásároltatott meg, melyeket — egyelőre a Perseus márványszobrának kivételével — az Orsz. M. Szépművészeti Múzeum igazgatósága ezévi április hóban szállított el.

A Főiskola grafikai szakosztálya — vezető tanár hiányában — a jelen tanévben, sajnos, szünetelt. Mégis arra való tekintettel, hogy a művészi grafikában már járatos növendékek a gyakorlatukat el ne veszítsék, valamint arra is, hogy sok szegény növendékünk a mai viszonyok mellett a még olcsóságuknál fogva kelendő művészi grafikai lapok eladásából tartja fenn magát, a Rektori Tanács szükségesnek tartotta a grafikai műhelymunka (nyomtatás) folytonosságának fentartását s evégből azt a főtitkár felügyelete alatt bizonyos korlátozások mellett megengedte.

A Főiskola Miskolci Művésztelepe ezév őszén érte el 10 éves jubileumát, amelyet egy retrospektív kiállítás keretében fog megünnepelni a telep vezetősége. A vonatkozó előkészületek már folynak s azok keresztülvitele az illetékes tényezők jóakarata s különösen Miskolc thjf. város közönségének és dr. Hodobay Sándor polgármester urnak megértő támogatása révén bizton remélhető.

A 310—0—3/1930. sz. rendelettel a V. K. M. a Rektori Tanács javaslatára engedélyt adott Meilinger Dezső festőművésznek, a miskolci művésztelep gondnokának arra, hogy próbaképpen az 1930/31. tanévben a telepen magán szabadiskolát nyisson s azt a téli hónapokban, amikor ott főiskolai növendékek nincsenek, üzemben tartsa. E magániskola oktatási

tevékenységét a V. K. M. a Rektori Tanács felügyelete alá rendelte és gondoskodás történt arról, hogy ezen szabadiskola magánjellege a teleppel szemben minden vonatkozásban kiemeltesse. Ily módon a magániskola alkalmas arra, hogy évközi működésével a város közönségének a művészi oktatás iránti érdeklődését állandóan fenntartsa.

A Főiskola által a rendkívüli hallgatók karpaszomány viselési jogának intézményes biztosítása érdekében újabban megindított tárgyalások még folynak. A Főiskola a maga részéről mindenképpen azon van, hogy a 4 középiskolai előtanulmánnyal bíró s itt négy évet elvégzett rendkívüli hallgatóknak az említett kedvezményre való joga törvényileg elismertessék.

A lefolyt tanévben több iskolai ünnepélyt tartott a Főiskola. Így az 1930. évi március hó 1-én a Kormányzó Ur Ő Főméltóságának 10 éves kormányzói jubileuma alkalmából ünnepelt a Főiskola, amelynek lefolyásáról a jelen Évkönyv bevezető I. része ad számot.

Március hó 15-ét a Főiskola Tanári Kara és az ifjúság hazafias érzéssel s méltó keretek közt ünnepelte meg. A nap délelőttjén a Tanári Kar és az ifjúság ünnepi Istentiszteleten vett részt, majd délután az ifjúság egyesületeinek rendezésében a Főiskola vezetősége a Tanári Kar és az ifjúság részvételével nívós műsoru ünnepély folyt le. A Tanári Kar részéről Glatz Oszkár e. i. prorektor tartott a nap jelentőségét méltató mély erkölcsi tanulságokat reveláló beszédet.

Az Országos Bethlen Gábor ünnepélyek sorozatában 1929. évi november hó 10-én délelőtt a Köröndön levő Bethlen Gábor szobornál tartott ünnepélyen a Rektori Tanács határozata alapján a Főiskola rektora, Tanári Kara és az ifjúság egyetemesen vett részt, mely utóbbi koszorút is helyezett a nagy fejedelem szobrára.

A Budapest Székesfőváros által 1930. május hó 25-én délelőtt 10 órakor a Hősök Emlékkövénel rendezett nagy ünnepélyen ugyancsak testületileg vett részt a Tanári Kar s a Főiskola zászlója alatt kivonult ifjúság.

A Szent Imre herceg 900 éves jubileumi ünnepségeit rendező főbizottság elnökségének meghívására Szent Imre herceg szobrának az 1930. évi augusztus hó 17-én a Horthy Miklós körtéren tartott leleplezési ünnepségén a Főiskola vezetősége és tanári küldöttsége vett részt.

A Főiskola épületeinek tatarozása ezévben tovább folytatódott. Az e célból költségvetésileg engedélyezett 10.000 P-ös fedezet keretein belül ezuttal az Andrássy-uti főépületnek még a háborus idők alatt tönkrement belső, udvari vakolása állítatott helyre s a főépület padlásterében az újabb fővárosi építkezési szabályok szerint előírt tűzfal pótoltatott.

További gyökeres és szükséges tatarozásokat, sajnos, a budget elégtelensége nem engedett meg s így azok, köztük a főépület Izabella-utcai s graffitós homlokzatának helyreállítása, már a jövőre maradtak. A fentartási javadalmak korlátozottságát nem csak e téren, de rendes szükségleteinél is nagyon érezte a Főiskola, amely a rendeltetésszerű kulturális feladatait minden anyagi nehézség ellenére is legteljesebb körültekintéssel és beosztással igyekezett ezévben is teljesíteni.

AZ
ORSZ. M. KIR. KÉPZŐMŰVÉSZETI FŐISKOLA
1929/30. TANÉVE.

TANÁRI KAR.

Rendes tanárok:

ANDRETTI KÁROLY,

okl. műépítész. Rendes tanárrá kinev. 1923. évi november 27. A Főiskolán tanít 1915. november óta.

BARANSKI E. LÁSZLÓ,

festőművész, okl. rajztanár. Rendes tan. kinev. 1922. évi december 22. A Főisk. tanít 1920. november óta.

BENKHARD ÁGOST,

festőművész, okl. rajztanár. Rendes tan. kinev. 1922. évi december 22. A Főisk. tanít 1920. november óta.

BORY JENŐ,

szobrászművész, okl. műépítész. Rendes tan. kinev. 1918. évi márc. 9. A Főiskolán tanít 1911. szeptember óta.

BOSZNAY ISTVÁN,

m. kir. kormányfőtanácsos, festőművész, okl. rajztanár. Rendes tanárrá kinev. 1909. évi március 27. A Főisk. tanít 1909. április óta.

BOTTKA MIKLÓS,

festőművész, okl. rajztanár. Rendes tanárrá kinev. 1916. évi december 23. A Főisk. tanít 1909. auguszt. óta.

CSÓK ISTVÁN,

festőművész. Rendes tanárrá kinev. 1923. évi november 27. A Főisk. tanít 1920. november óta.

DUDITS ANDOR,

m. kir. kormányfőtanácsos, festőművész. Rendes tanárrá kinevezt. 1925. évi augusztus 6. A Főiskolán tanít 1925. augusztus óta.

EDVI ILLÉS ALADÁR,

m. kir. kormányfőtanácsos, festőművész, okl. rajztanár. Rendes tan. kineveztetett 1906. évi január 29. A Főisk. tanít 1903. szept. óta.

GLATZ OSZKÁR,

festőművész. Rendes tanárrá kinev. 1923. évi november 27. A Főisk. tanít 1914. január óta.

HORN ANTAL,

festőművész, okl. rajztanár. Rendes tanárrá kineveztetett 1922. évi december 22. A Főiskolán tanít 1920. november óta.

KARLOVSZKY BERTALAN,

m. kir. kormányfőtanácsos, festőművész. Rendes tanárrá kinevezt. 1928. évi július 28. A Főiskolán tanít 1928. július óta.

DR. LECHNER JENŐ,

m. kir. kormányfőtanácsos. Rendes tanárrá kineveztetett 1928. évi július 28. A Főiskolán tanít 1928. július óta.

LYKA KÁROLY,

művészeti író. Rendes tanárrá kineveztetett 1920. évi július 16. A Főisk. tanít 1914. október óta.

MEYER ANTAL,

iparművész, okl. rajztanár. Rendes tanárrá kineveztetett 1923. évi november 27. A Főiskolán tanít 1920. november óta.

NEOGRÁDY ANTAL,

festőművész. Rendes tanárrá kinev. 1893. évi október hó 25. A Főisk. tanít 1893. október óta.

PILCH DEZSŐ,

festőművész, okl. rajztanár. Rendes tanárrá kineveztetett 1918. évi febr. 13. A Főisk. tanít 1911. szept. óta.

RÉTI ISTVÁN,

festőművész. Rendes tanárrá kinev. 1923. évi november 27. A Főisk. tanít 1913. szeptember óta.

RÉVÉSZ IMRE,

m. kir. kormányfőtanácsos, festőművész. Rendes tanárrá kinev. 1912. évi február 12. A Főiskolán tanít 1902. február óta.

RUDNAY GYULA,

festőművész. Rendes tan. kinev. 1923. évi november 27. A Főisk. tanít 1922. november óta.

SIDLÓ FERENC,

m. kir. kormányfőtan., szobrászművész. Rendes tanárrá kinev. 1925. évi június 12. A Főiskolán tanít 1921. január óta.

KISFALUDI STRÓBL ZSIGMOND,
m. kir. kormányfőtan., szobrász-
művész. Rendes tanárrá kinev.
1925. évi június 12. A Főiskolán
tanít 1924. január óta.

SZENTGYÖRGYI ISTVÁN.
m. kir. kormányfőtan., szobrász-
művész. Rendes tanárrá kinev.
1925. évi június 12. A Főiskolán
tanít 1924. január óta.

VASZARY JÁNOS,
festőművész. Rendes tanárrá kinev.
1923. évi november 27. A Főisk.
tanít 1920. november óta.

Felkért tanárok:

DR. ALSZEGHY ZSOLT,
gyakorló főgimn. tanár.

DR. CALABRO PAOLO,
az olasz nyelv tanára.

DR. BÁRÓ BRANDENSTEIN BÉLA,
Pázmány Péter tud. egyetem nyilván. rk.
tanár.

FRANÇOIS GACHOT,
a francia nyelv tanára.

DR. TÓTH GÉZA,
középiskolai szakfelügyelő, polg.
isk. tanárképző int. r. tanár.

Hivatalok.

Rectori hivatal:

Főtitkár: DR. FERENCZY JÓZSEF

Tisztviselők: PETHŐ TERÉZ,
szolgálatátételre kirendelt
okl. tanítónő.

MUDRY ERZSÉBET,
napidíjas.

Quaestura:

Quaestor: DR. FERENCZY JÓZSEF,

Ellenőr: ZÁBRÁK DÉNES,
vall. és közokt. miniszteri számvizsgáló.

Könyvtár:

Könyvtárőr: HORN ANTAL,
főiskolai r. tanár.

A középfokú iskolák rajzi szakfelügyeletének intézője:

BARANSKI E. LÁSZLÓ,
főiskolai r. tanár.

Beosztott tisztviselő: özv. KOMÓCSY JÓZSEFNÉ,
okl. rajztanárnő, tiszteletdíjas.

Segédszemélyzet.

Tanársegédi teendők ellátásával megbízott ösztöndíjas hallgatók:

FÁY LORÁNT, Csók István tanár alakrajzi osztályában.	SCHROTTA JÁNOS, Sidló Ferenc tanár szobrász osztályában, és a művészeti bonctan c. tárgynál.
GEORGIEVICS GYÖRGY, Bosznay István tanár alakrajzi osztályában.	SZABADOS BÉLA, Szentgyörgyi István tanár szobrász osztályában.
KÁNTOR ANDOR, Rudnay Gyula tanár alakrajzi osztályában.	VARGHA FERENC, Bory Jenő tanár szobrász osztályában.
KELEMEN JÓZSEF, Benkhard Agost tanár alakrajzi osztályában.	ANDOR LORÁND, az Iparművészet c. tárgynál.
KOVÁTS ÁRPÁD, Glatz Öszkár tanár alakrajzi osztályában.	ÉLESS ISTVÁN, az Építészeti encikl. c. tárgynál.
STREDA KÁROLY, Karlovsky Bérfalán tanár alakrajzi osztályában.	GRABOVIECZKY LEON, a rajzpedagógia c. tárgynál.
SZERENCSEI ZOLTÁN, Réti István tanár alakrajzi osztályában.	HELLER ANDRÁS, a francia nyelv c. tárgynál.
UJVÁRI BÉLA, Vaszary János tanár alakrajzi osztályában.	JANTSCHI BÉLA, az Iparművészet c. tárgynál.
KASZÁS MIKLÓS, Kisfaludi Stróbl Zsigmond tanár szobrász osztályában.	KROCSÁK EMIL, az építészeti encikl. és ábrázló geometria c. tárgynál.
	MOLNÁR GÉZA, a művészeti technikák című tárgynál.

Altisztek és kisegítő szolgák.

Szakaltiszt:

Bedecs Antal, könyvtári szertáros.

I. oszt. altisztek:

Dominik István, Fejes József (kapus),
Klement Antal.

II. oszt. altisztek:

Kancsár Mátyás, Szabó Kálmán.
Muck József, 5. Török Győző.
Muck Sándor, Ur Mihály.
7. Vargha Ferenc. *)

Kisegítő szolgák:

Bencze Sándor, Santus Károly,
Németh Ferenc, Szirom István.

Napszámos—kőműves:

Henk Zsigmond.

*) Beosztva a V. K. Miniszterium III/a. osztályába. Helyette Henk János kisegítő szolgálta rendeltetett ki a Főiskolára.

Főiskolai egyesületek és diákjóléti intézmények.

1. Az Orsz. M. Kir. Képzőművészeti Főiskola Ifjusági Köre:

Alakult az 1898. évben. Jelenlegi alapszabályai a 48457/1909. V. K. M. r.-tel nyertek jóváhagyást. Alapszabályszerű célja: a Főiskola ifjúságának egyesítése egyrészt szellemi művelődésének, másrészt anyagi jólétének előmozdítására. Ideiglenesen vezette a hallgatóság sportolási ügyeit is. Egyesületi helyiség: VI. Bajza-utca 23.

Ezidei tisztikara a következő:

Elnök:	ifj. vitéz Litkey György IV. é. rajztanárj.
Titkár:	Schrotta János V. é. szobrász műv. növ.
Főjegyző:	Gébert József IV. é. festő műv. növ.
Aljegyző:	Rácz Kálmán IV. é. rajztanj.
Segédtitkár:	Lerner István III. é. rajztanj.
Pénztáros:	Kántor Antal III. é. rajztanj.

Vigalmi bizottság tagjai:

Bartha László IV. é. rajztanj.
Vágner Andor IV. é. rajztanj.
Teleky József II. é. rajztanj.

Sport szakosztály vezetője:

Boros Géza IV. é. rajztanj.

2. Az Orsz. M. Kir. Képzőművészeti Főiskola Székely Bertalan Bajtársi Egyesülete.

Alapított az 1922. évben. Alapszabályai a 64009/1922. V. K. M. sz. r.-tel hagyattak jóvá. Kitűzött célja: a Főiskola ifjúságát oly szervezetben egyesíteni, amely a választott hivatás kifogástalan betöltéséhez szükséges képességek megszerzését lehetőleg biztosítja a jellem, kötelességérzet, becsületesség és igazságszeretet fejlesztésével. Hivatalos helyiség VI. Bajza-utca 23.

Ezidei tisztikara a következő:

Vezér:	Ócsvár Géza IV. é. rajztanj.
Alvezér:	Lerner István III. é. rajztanj.
Nádor:	Schrotta János V. é. szobrászműv. növ.
Udvarnagy:	Rudnyászký László II. é. rajztanj.
Főíródeák:	Tóth István Lajos III. é. rajztanj.
Íródeák:	März Károly III. é. rajztanj.
Állományvezető	Tóth Béla III. é. rajztanj.
Főlovészmeister:	Lakos Ernő IV. é. szobrászműv. növ.
Kinestáros:	Dobóczy Gizella V. é. festőműv. növ.
Kinestárőr:	Németh Kálmán III. é. szobrászműv. növ.
Garaboncok:	ifj. vitéz Litkey György IV. é. rajztanj. csikós Tóth András II. é. rajztanj.
Gyulaszéki tagok:	Galló Mihály III. é. festőműv. növ. Póth István III. é. festőműv. növ. Ikusz Henrik IV. é. rajztanj. Molnár Géza V. é. festőműv. növ. Pirk János V. é. festőműv. növ.
Számvizsgáló bizottság:	Grabovieczky Leon V. é. festőműv. növ. Szomor László III. é. szobrászműv. növ.

3. Az Orsz. M. Kir. Képzőművészeti Főiskola Diákasztala.

Alapított az 1908. évben. Alapszabályai a 124.223/907. V. K. M. sz. r.-tel hagyattak jóvá. Célja: szegény főiskolai hallgatók ingyenes vagy kedvezményes ebéddel való ellátása. Helyisége VI., Bajza-utca 23.

A Diákasztal ügyeit az alapszabályok értelmében intéző s a kedvezményeket odaitélő *Felügyelő Bizottság* ezidén a következőkép alakult meg:

Elnök:	Réti István e. i. rektor
Alelnök:	Glatz Oszkár e. i. prorektor

Tagok:

Andreetti Károly főiskolai tanár
Meyer Antal főiskolai tanár
Dr. Ferenczy József főtitkár

s az ifjúság részéről:

ifj. vitéz Litkey György IV. é. rajztanj. ifj. köri elnök
Ócsvár Géza IV. é. rajztanj. a Székely Bertalan Bajtársi Egyesület vezére.

A Diákasztal üzeme immár hatodik éve a főiskolai questura útján házilig kezeltek.

AZ ORSZ. M. KIR. KÉPZŐMŰVÉSZETI FŐISKOLA HALLGATÓINAK NÉVSORA AZ 1929-30. TANÉV I. ÉS II. FÉLÉVÉBEN.

(A NÉV UTÁN ÁLLÓ RÓMAI SZÁM A FÉLÉVEKET JELENTI, AMELYEKRE
A HALLGATÓ BEIRATKOZOTT.)

Általános tanfolyam.

(Leendő festők s rajztanárok.)

I. ÉVFOLYAM.

Rendes hallgatók.

Ádler Miklós	I. II.	Gergely Pál József	I. II.	40	Máté Erzsébet	..	I. II.
Andrik Valéria	..	I. II.	Halász Alfréd (dab)	I. II.		Miller Gyula	— II.
Aranyossy Artur	I.	II.	Heil Ferenc	I. II.	Molnár Ernő	I. II.
Bauer Károly	I. II.	25 Homér Lajos	I. II.	Molnár Mária	I. II.
5 Bánhidi Andor	..	I. II.	Horváth Dezső	..	I. II.	Nagy Elemér	I. II.
Benkovits Gyula	..	I. II.	Jahl Anna	I. II.	45 Nagy Géza		
Cserny Kató	I. II.	Kákonyi Teréz	..	I. II.	(tolcsvai)	I. II.
Csemiczky László	I.	II.	Kálmán Győző	..	I. II.	Plathy György	..	I. II.
Csiky Gyula	I. II.	30 Kenessey József	..	I. II.	Posgay Katalin	..	I. II.
10 Csilléry Andrea	..	I. II.	Kern Ferenc	I. II.	Pospesch Kornélia	I.	II.
Dergács Mária	..	I. II.	Kremmer Gyula	..	I. II.	Reskovits Jolán	..	I. II.
Domián Árpád	..	I. II.	Lengyel Aladár	..	I. II.	50 Rózsa Péter	I. II.
Domján Barnabás	I.	II.	Lichtenstein János			Sárközy Zoltán	..	I. II.
Einzig Márton	I. II.	herceg	I. II.	Schippert Endre	I.	II.
15 Éltes Ildikó	I. II.	35 Loschdorfer Róza	I.	II.	Simon Ferenc	I. II.
Farkas György	..	I. II.	Löffler Edith	I. II.	Szabó József	I. II.
Farkas Lidia	I. II.	Margittay Ernőné	I.	II.	55 Szabó Sarolta	I. II.
Fejér Mária	I. II.	Maronyák József	I.	II.	Tóth Géza	I. II.
Fekete Éva	I. II.	Márffy Albin	I. II.	Tóth Sándor	I. II.
20 Filla Árpád	I. II.				Ungár Imre	I. II.
Fray János	I. II.				Varju Domokos	..	I. II.

Rendkívüli hallgatók.

Agh Loránd	I. II.	10 Kladács Alajos	..	I. II.	Schwarz György	I.	II.
Balás László	I. II.	Kovács Péter	I. II.	Sebők Erzsébet	..	I. II.
Bódi Mária	I. II.	Labancz Jenő	I. II.	20 Slevenszky Lajos	I.	II.
Ferenczy Valérné	I.	II.	Nagy Károlyné	..	I. II.	Szilasi Klára	I. II.
5 Hénel Margit	I. II.	Nádasdi János	..	I. II.	Szilasi Luci	I. II.
Holesch Dénes	..	I. II.	15 Nestlé Violetta	I. II.	Tatay Béla	I. II.
Horváth Matild	..	I. —	Rákossy Zoltán	..	I. II.	Tóth Menyhért	..	I. II.
Kern Andor	I. II.	Schreiber Lujza	..	I. II.	25 Trensánszky Dezső	I.	—
Kis Margit	I. II.				Wittmann Zsigmond	I.	—

(Leendő szobrászok.)**Rendes hallgatók.**

Beck András I. II.	Johnson Gislené .. II.	Nikolic Velizár .. I. II.
	4 Szoboszlay Sándor I. II.	

Rendkívüli hallgatók.

Bindász Dezső .. I. II.	Exell Lilian II.	5 Grosz Imre I. II.
Dittert Mária I. II.	Frenyo Sarolta .. I. II.	Somogyi Imre I. II.

II. ÉVFOLYAM.**Festészeti szak.****Rendes hallgatók.**

Baráth József I. II.	5 Kaczián Jenőné .. I. II.	R. Skopál Ilona .. I. II.
Binder László .. I. II.	Koffán Lajos I. II.	Rohacsek Anna .. I. II.
Blau Béla I. II.	Polyák Kázmér .. I. II.	10 Russ János I. II.
Filep Jenő I. II.		Szeleczy Piroska I. II.

Rendkívüli hallgatók.

Aznawourian Leon I. II.	Glatz Henrik I. II.	Nógrády Magda .. I. II.
Barát István I. II.	10 Hecht Klára I. II.	10 Petrich Katalin .. I. II.
Bögös Julianna .. I. II.	Horváth Géza I. II.	Péter Sándor I. II.
Csorba Katalin .. I. II.	Jancsek Antal .. I. II.	Pituk József I. II.
5 Csósz György I. II.	Kovács Mária I. II.	Sreier András I. II.
Dirmayer Mari- anna I. II.	15 Kovács Zoltán .. I. II.	Szelmayer Károly I. II.
Döbröntey Gábor .. I. II.	Lőrincz Gyula .. I. II.	25 Undi Lenke I. II.
Fettik Izabella .. I. II.	Mayer Árpád I. II.	Urai János I. II.
	Nagy Mária I. II.	Zakár Tibor I. II.
	Nádas János I. II.	

Szobrászati szak.**Rendes hallgatók.**

Antal Károly I. II.	Gecső Sándor I. II.	Machovits Walter I. II.
Domján Mária .. I. II.		5 Villám Róza I. II.

Rendkívüli hallgatók.

Bernola Károlyné I. —	Dittert Erzsébet .. I. II.	Kocsis András .. I. II.
Buzi Barnabás .. I. II.		5 Szücs István I. II.

Középiskolai rajztanári szak.

Férfiak

Edvi Illés Pál ... I. II.	Morhardt Gyula ... I. II.	Suller Lajos I. II.
Endrédy György ... I. II.	10 Pogány István ... I. II.	Sövényi Lux Géza I. II.
Erdős Géza I. II.	Pozder Gyula I. II.	Teleky Árpád I. II.
Gáspárdy Sándor ... I. II.	Rudnyánszky	Teleky József I. II.
5 Ivánka László ... I. II.	László I. II.	20 Tóth András I. II.
László Gyula I. II.	Roisz Vilmos I. II.	Vajda István I. II.
Maeskássy János ... I. II.	Sinkó Károly I. II.	Wessel Zoltán I. II.
Martinszky János ... I. II.	15 Steiner László ... I. II.	Zettner Károly ... I. II.

Nők:

Ábrahám Ilona ... I. II.	Marsovszky Emilia I. II.	Pokorny Marcella I. II.
Demiány Edith ... I. II.	Nagy Aglája I. II.	10 Szilágyi Józsefné ... I. II.
Kelemen Ilona ... I. II.	Neubauer	Tombor Ilona I. II.
Kelen Márta I. II.	Theodora I. II.	Vidra Mária I. II.
5 Király Erzsébet ... I. II.		Vrabély Agáphia ... I. II.

Polgáriiskolai rajztanári szak.

Férfiak

Hamza Tibor I. II. 2 Sznópek Zoltán ... I. II.

Nők:

Iványi Jolán I. II. Komondi Teréz ... I. II. 3 Schmitz Katalin ... I. II.

III. ÉVFOLYAM.

Festészeti szak.

Rendes hallgatók.

Báncs Emil I. II.	Kemény Zoltán ... I. —	Lerner István I. II.
Friedmann Mihály I. II.	5 Komáromy Zol-	Mezey Artur I. II.
Georgievicz György I. II.	tánné I. II.	9 Szalay Lajos I. II.
	Konecsny György I. II.	

Rendkívüli hallgatók.

Andori Irén — II.	Fischer Edith I. II.	Máthé Rózsa I. II.
Császár Viktor ... I. II.	Galló Mihály I. II.	15 Orbay Zsuzsanna ... I. II.
Cserepes István ... I. II.	Horváth Margit ... I. II.	Piri Kálmán I. II.
Csizmazia Kál-	10 Hunyady Erzsébet I. II.	Póth István I. II.
mán I. II.	Kiss Z. József ... I. II.	Schwester Anna ... I. II.
5 Dongó György ... I. II.	Koppány Éva I. —	Takács Antal I. II.
Farkas Klára ... I. —	Lakatos Antal ... I. II.	20 Timkó Kornélia ... I. II.

Szobrászati szak.**Rendes hallgatók.**

Farkas Sándor .. I. II.	4 Németh Kálmán .. I. II.
Ispánki József .. I. II.	Szomor László .. I. II.

Rendkívüli hallgatók.

Csucs Ferenc I. II.	Jakóbi Elza I. II.
Genzinger Fran- ciska I. II.	5 Konrád Sándor .. I. II.
	5 Tapolyi Gizella .. I. II.

Rajztanári szak.

Albert Károly I. II.	März Károly I. II.	Stéhlik Lajos .. I. II.
Benedek Jenő I. II.	Mézes Lajos I. II.	15 Szabó Wladimir I. II.
Dabóczy István .. I. II.	10 Németh Béla I. II.	Szemerey Zoltán I. II.
Éber Sándor I. II.	Orosz Pál I. II.	Tóth Béla I. II.
5 Jakuba János I. II.	Petrasovszky Leo I. II.	Tóth István Lajos I. II.
Kántor Antal I. II.	Pruckner Ferenc I. II.	Végh János I. II.
Kucharik Jenő .. — II.		20 Wittich Zoltán .. I. II.

Rajztanárnői szak.

Fadgyas Margit .. I. II.	Karácsonyi Irén I. II.	Mouillon Erzsébet I. II.
Győri Mervina .. I. —	5 Kolumbán Erzsébet I. II.	Politzer Piroska .. I. II.
Juhász Márta I. II.		8 Záborszky Irma .. I. II.

IV. ÉVFOLYAM.**Festészeti szak.****Rendes hallgatók.**

Domanovszky	5 Háy Károly I. II.	Kováts Árpád I. II.
Endre I. II.	Heller András .. I. II.	10 Kovács Klára I. II.
Fazekas Lajos .. I. II.	Juurup Mày I. II.	Lovasy Ákos I. II.
Gébert József I. —	Dr. Keöpe Viktor I. —	Vajda Pál I. —
Hanzély András I. II.		Wosinski József I. II.

Rendkívüli hallgatók.

Apró Margit I. II.	Fodor Mária I. II.	Mádly Julianna .. I. II.
Beck Judith I. II.	Füstös Zoltán .. I. II.	Péntek Klára I. II.
Berkovits	Guzsik Ödön I. II.	15 Pirchala Imre .. I. II.
Erzsébet — II.	10 Jeszenszky	Schillinger Ágnes I. II.
Bojárszky Lenke I. II.	Erzsébet I. II.	Spetl Gyula I. II.
5 Bordy András I. II.	Kelemen József .. I. II.	Szlamka Lajos .. I. II.
Csoboth Ferenc .. I. II.	Kovács Károly .. I. II.	Szántó Géza I. II.

Szobrászati szak.**Rendes hallgatók.**

Fekete Géza I. II. 2 Lakos Ernő I. II.

Rendkívüli hallgatók.

Boda Gábor I. II.	Metky Ödön I. II.	Tápai Antal I. II.
Kaszás Miklós .. I. II.	5 Nagy Gyula I. II.	Törzsök Károly .. I. II.
Kovács Ernő I. II.	Srubeck Gyula I. II.	Varga Ferenc I. II.

Rajztanári szak.

Bartha László .. I. II.	Kaposi Antal I. II.	15 Radich Elemér .. I. II.
Boross Géza I. II.	10 Károlyi László .. I. II.	Rácz Kálmán I. II.
Fless István I. II.	Klucsik Ferenc .. I. II.	Szerencsi Zoltán .. I. II.
Fáy Loránt I. II.	vitéz Litkey	Tóth László I. II.
5 Fenyves Sándor .. I. II.	György I. II.	Török István I. II.
Fölföldy Mihály .. I. II.	Ócsvár Géza I. II.	20 Ujvári Béla I. II.
Gál János I. II.	Radnai Rezső I. II.	Vágner Andor I. II.
Ikusz Henrik I. II.		Wessel Zoltán .. I. II.

Rajztanárnői szak.

Dicsőfi Jolán Kató I. II.	Laczkovich Piroska I. II.	Rázsó Klára I. II.
Kardos Magdolna I. II.	5 Léderer Jolán .. I. II.	Sax Sarolta I. II.
Kosinsky Erzsébet I. II.	Majoross Edith .. I. II.	Tolnaffy Rózsa .. I. II.

V. ÉVFOLYAM.**Továbbképző tanfolyamok.****Rendes hallgatók.**

Ákos Józsefné .. I. —	Kalmár Anna I. II.	Markup Valéria .. I. II.
Biró József I. II.	Kaltenecker	Pap Irén I. II.
Feld Lajos I. II.	Artur I. II.	Pártay István I. II.
Frey Gabriella .. I. II.	Kasselik László .. I. II.	Puskás Lajos I. II.
5 Félegyházy	Kaszó Dezső I. II.	25 Révész Kornél .. I. II.
László I. II.	15 Kerekes György .. I. II.	Schranz Emil I. II.
Fuhrmann Mátyás I. —	Kertész József .. I. II.	Schrotta János .. I. II.
Grabowiczky	Kiss János I. II.	Sebesta Loidolt
Leon I. II.	Krocsák Emil I. II.	Ferenc I. II.
Halvax Gyula I. —	Magyarász Imre .. I. II.	Szabados Béla .. I. II.
Jaskievicz István I. II.	20 Matolcsy Lajos .. I. II.	30 Szirmay Anna .. I. II.
10 Kafka Albert I. —		Várkonyi Valéria I. II.

Rendkívüli hallgatók.

Ambrózy Sándor	I. II.	5	Geöres Lajos	I. II.	Molnár Géza	I. —	
Balázs Attila	I. II.	Kertész Aladár	..	I. —	10	Molnár Zoltán	..	I. II.
Dobóczky Gizella	I. II.		Kiss József	I. II.		Öhlmacher Anna	I. II.	
Fehérváry Mária	I. II.		Kucharik Jenő	..	I. —		Pirk János	I. II.

Tanítóképzőintézeti rajztanárjelöltek.

Férfiak

Szlabóczky Emil I. II.

Tanítónőképzőintézeti rajztanárnőjelöltek.

Nők:

Gólián Gizella	..	I. II.	Kókay Julia		
Jausch Rózsa	I. II.	Ladislau	I. II.
			4 Zala Mária	I. II.

VI. ÉVFOLYAM.**Továbbképző tanfolyamok.****Rendes hallgatók.**

Andor Loránd	..	I. II.	Fuchs Pál	I. II.
Fekete Károly	..	I. II.	5 Hanzély Gizella	..	I. II.
Fischerné			Hincz Gyula	I. II.
Schwarz L.	I. II.	Streda Károly	..	I. II.

Rendkívüli hallgatók.

Choma József	I. II.	Neogrady Miklós	I. II.	
Hyann Károly	..	I. II.	5 Polatschek Lili	..	I. II.
Jantschi Béla	I. II.	Victorisz Mária	..	I. II.

VII. ÉVFOLYAM.

hallgató nem volt.

VIII. ÉVFOLYAM.**Rendes hallgatók.**

Kántor Andor .. I. II.

**Az Orsz. M. Kir. Képzőművészeti Főiskola művésztelepein egész éven át
ott tartózkodó növendékek névsora.**

I. A kecskeméti művésztelepen:

Benkő Antal I. II.	Molnár László .. I. II.
Benyovszky István I. —	Petráss Julia I. II.
Erdélyi Endre .. I. II.	Prohászka József I. II.
Hagyik István .. I. II.	Sajó István I. II.
5 Hajnal János I. II.	15 Sas Árpád— II.
Hetzer Géza I. II.	Szatmáry Ildiko .. I. —
Héjjas János I. —	Szepessy György I. —
Kiss János— II.	Tóth Lajos I. II.
Mátis Kálmán .. I. II.	Tóth Miklós I. II.
10 Metykó Gyula .. I. II.	20 Veres Ilona— II.
21 Vujovits Irma .. I. II.	

II. A miskolci művésztelepen:

télen is ott tartózkodó növendék nem volt.

STATISZTIKAI ADATOK AZ 1929/30. TANÉVRE VONATKOZÓLAG.

Az Orsz. M. kir. Képzőművészeti Főiskola hallgatóinak megoszlása :

							I. félévben.	II. félévben.
I. ÉVFOLYAM								
	rendesek	—	—	—	—	—	56	59
	„ szobrászok	—	—	—	—	—	3	4
	rendkívüliek	—	—	—	—	—	28	24
	„ szobrászok	—	—	—	—	—	5	6
II. ÉVFOLYAM								
	rendes festő	—	—	—	—	—	11	11
	„ szobrász	—	—	—	—	—	5	5
	középisk. rajztanjelölt	—	—	—	—	—	36	36
	polgáriisk. „	—	—	—	—	—	5	5
	rendkívüli festő	—	—	—	—	—	28	27
	„ szobrász	—	—	—	—	—	5	4
III. ÉVFOLYAM								
	rendes festő	—	—	—	—	—	9	8
	„ szobrász	—	—	—	—	—	4	4
	rajztanárjelölt	—	—	—	—	—	19	20
	rajztanárnőjelölt	—	—	—	—	—	8	7
	rendkívüli festő	—	—	—	—	—	19	19
	„ szobrász	—	—	—	—	—	5	5
IV. ÉVFOLYAM								
	rendes festő	—	—	—	—	—	13	10
	„ szobrász	—	—	—	—	—	2	2
	rajztanárjelölt	—	—	—	—	—	22	12
	rajztanárnőjelölt	—	—	—	—	—	9	9
	rendkívüli festő	—	—	—	—	—	19	18
	„ szobrász	—	—	—	—	—	9	9
V. ÉVFOLYAM								
	rendesek	—	—	—	—	—	31	26
	rendkívüliek	—	—	—	—	—	12	10
	tanítóképzőint. rajztanjel.	—	—	—	—	—	1	1
	tanítónőképzőint. rajztanjel	—	—	—	—	—	4	4
VI. ÉVFOLYAM								
	rendesek	—	—	—	—	—	7	7
	rendkívüliek	—	—	—	—	—	6	6
VIII. ÉVFOLYAM								
	rendesek	—	—	—	—	—	1	1
Az összes hallgatók száma volt:							<u>382</u>	<u>369</u>
							I. félévben	II. félévben
Az Orsz. M. kir. Képzőművészeti Főiskola művésztelepein								
a kecskeméti telepen tartózkodott							—	—
a miskolci „ „							—	—
A művésztelepek összes növendékeinek száma volt:							<u>18</u>	<u>17</u>

A hallgatók és az előadások száma.

Szakcsoport, szakosztály megnevezés	A II. félév elején az					A hallg. összes száma valamennyi évf.-ban				A hallgatók közül rendkívüli hallgató volt		Az előadások			
	I.	II.	III.	IV.	V.	az I.		a II.		az I.	a II.	valamennyi évfolyamban		száma	heti órasz.
						f é l é v b e n		f é l é v b e n				az I. a II. az I. a II.			
évfolyam hallgatója volt						férfi	női	férfi	női	f é l é v b e n					
Általános tanfolyam	93	—	—	—	—	60	32	60	33	33	30	6	6	41	41
Festészeti szak	—	38	27	28	—	63	36	58	35	66	64	II.—5 III.—3 IV.—2	II.—5 III.—3 IV.—2	II.—39 III.—41 IV.—38	II.—39 III.—41 IV.—38
Szobrászati szak	—	9	9	11	—	23	7	23	6	19	18	II.—6 III.—4 IV.—4	II.—6 III.—4 IV.—4	II.—39 III.—41 IV.—40	II.—39 III.—41 IV.—40
Középiszkolai rajztanári szak	—	36	—	—	—	23	13	23	13	—	—	9	9	41	41
Polgári iskolai rajztanári szak	—	5	—	—	—	2	3	2	3	—	—	9	9	41	41
Rajztanári szaktanfolyam	—	—	20	22	—	41	—	42	—	—	—	III.—9 IV.—9	III.—9 IV.—9	III.—44 IV.—44	III.—44 IV.—44
Rajztanárnői szaktanfolyam	—	—	7	9	—	—	17	—	16	—	—	III.—6 IV.—7	III.—6 IV.—7	III.—34 IV.—36	III.—34 IV.—36
Tanítóképzőint. rajztanári szakt.	—	—	—	—	1	1	—	1	—	—	—	5	5	40	40
Tanítónőképzőint. „ „	—	—	—	—	4	—	4	—	4	—	—	5	5	40	40
Továbbképzősök V—VIII. évf.	—	—	—	—	50	39	18	37	13	18	16	1	1	36	36
Összesen :	93	88	63	70	55	252	130	246	123	136	128	90	90	635	635
	369					382		369							

Az Orsz. M. kir. Képzőművészeti Főiskolára szabályszerűen beiratkozott hallgatók közül:

Vallásra nézve:			Anyanyelvre nézve:		
	I. félévben	II. félévben		I. félévben	II. félévben
Római kath.	232	225	Magyar	371	356
Ág. hitv. ev.	39	39	Német	6	7
Református	65	61	Angol	—	1
Izraelita	36	32	Francia	2	2
Görög kath.	4	6	Eszt	1	1
„ keleti	1	1	Örmény	1	1
Unitárius	4	4	Szerb	1	1
Felekezetnélküli					
örmény	1	1	Összesen:	382	369
Összesen:	382	369			

A kecskeméti művésztelepen tartozkodó hallgatók közül.

Vallásra nézve:			Anyanyelvre nézve:		
	I. félévben	II. félévben		I. félévben	II. félévben
Római kath.	10	10	Magyar	18	17
Református	4	2	Összesen:	18	17
Ágh. hitv. ev.	3	4			
Izraelita	—	—			
Görög kath.	1	1			
Összesen:	18	17			

A Főiskola hallgatósága az 1929/30. tanév végén a következőképp oszlott meg:

a) Szakok szerint:

		Férfi	Nő
Általános tanfolyam	I. évf.	60	33
Festészeti szak	II. „	24	14
Szobrászati „	II. „	6	3
Rajztanári „	II. „	25	16
Festészeti „	III. „	17	10
Szobrászati „	III. „	6	3
Rajztanári „	III. „	20	7
Festészeti „	IV. „	17	11
Szobrászati „	IV. „	11	—
Rajztanári „	IV. „	22	9
Továbbképző tanfolyamok	V. „	28	13
„	VI. „	9	4
„	VII. „	1	—
„	VIII. „	—	—
Összesen:		246	123

b) Hitfelekezet szerint:

	Férfi	Nő
Római kath.	149	77
Görög kath.	5	1
Ág. hitv. ev.	26	13
Református	45	16
Unitárius	4	—
Izraelita	16	16
Egyéb	1	—
Összesen:	<u>246</u>	<u>123</u>
Együtt:	<u>369</u>	

c) Anyanyelv szerint:

	Férfi	Nő
Magyar	238	118
Német	4	3
Egyéb	4	2
Összesen:	<u>246</u>	<u>123</u>
Együtt:	<u>369</u>	

d) Születési év szerint:

	Férfi	Nő
1912	2	3
1911	11	8
1910	21	11
1909	29	16
1908	27	14
1907	28	11
1906	32	12
1905	19	10
1904	21	11
1903	12	6
1902	18	5
1901	3	1
1900	4	3
1899	2	1
1898	4	1
1897	5	1
Átvitel:	<u>238</u>	<u>114</u>

d) Születési év szerint:

	Férfi	Nő
Áthozat:	<u>238</u>	<u>114</u>
1896	1	—
1895	3	5
1894	5	—
1893	—	1
1892	—	—
1891	1	—
1890	1	—
1889	1	1
1886	1	1
1885	1	—
1884	—	1
1883	1	—
1881	1	—
1876	1	—
Összesen:	<u>246</u>	<u>123</u>
Együtt:	<u>369</u>	

e) Illetőség szerint:

	Férfi	Nő	
Budapest	64	44	
Pest megye	42	14	
Egyéb Magyarország	110	46	
Magyar ország { Ausztriához	csatolt része	—	
{ Jugoszláviához		3	1
{ Csehszlovákiához		11	4
{ Romániához		13	—
Ausztria	1	1	
Egyéb külföld	2	3	
Összesen:	<u>246</u>	<u>123</u>	
Együtt:	<u>369</u>		

f) Tandíjfizetés szerint:

	Férfi	Nő
Teljes tandíj fizető	147	75
Féltandíj fizető	—	—
Tandíjmentes	99	48
Összesen:	<u>246</u>	<u>133</u>
Együtt:	<u>369</u>	

g) Szülők foglalkozása szerint:

	Férfi	Nő		Férfi	Nő
Nagybirtokos	1	—	Köztisztviselő	95	56
Kisbirtokos bérlő	2	1	Magántisztviselő	29	13
Alkalmazott	7	1	Katona	4	5
Nagyiparos	1	2	Személyes szolgálat	33	10
Kisiparos	28	9	Magánzó	10	2
Alkalmazott	14	4	Egyéb	15	11
Nagykereskedő	2	2			
Kiskereskedő	5	6			
Alkalmazott	—	1			
				Összesen: 246	123
				Együtt: 369	

AZ ORSZ. M. KIR. RAJZTANÁRVIZSGÁLÓ BIZOTTSÁG.

Elnök:

RÉTI ISTVÁN,

az Orsz. M. Kir. Képzőművészeti Főiskola e. i. rektora.

Alelnökök:

GLATZ OSZKÁR,

az Orsz. M. Kir. Képzőműv. Főisk. e. i. prorectora.

ÁGOTAI LAJOS,

Budapest székh. Iparrajziskola főigazgatója.

Beltagok:

DR. ALSZEGHY ZSOLT,
főiskolai tanár.

ANDREETTI KÁROLY,
műépítész, főisk. tanár.

BARANSKI E. LÁSZLÓ,
festőművész, főisk. tanár.

BENKHARD ÁGOST,
festőművész, főisk. tanár.

BOSZNAY ISTVÁN,
festőművész, főisk. tanár.

BORY JENŐ,
szobrászművész, főisk. tanár.

DR. CSÁSZÁR ELEMÉR,
tud. egyet. ny. r. tanár.

CSÖK ISTVÁN,
festőművész, főisk. tanár.

EDVI ILLÉS ALADÁR,
festőművész, főisk. tanár.

GLATZ OSZKÁR,
festőművész, főisk. tanár.

HORN ANTAL,
festőművész, főisk. tanár.

KARLOVSZKY BERTALAN,
festőművész, főisk. tanár.

DR. LECHNER JENŐ,
műépítész, főisk. tanár.

LYKA KÁROLY,
művészeti író, főisk. tanár.

MEYER ANTAL,
iparművész, főisk. tanár.

PILCH DEZSŐ,
festőművész, főisk. tanár.

RÉTI ISTVÁN,
festőművész, főisk. tanár.

RUDNAY GYULA,
festőművész, főisk. tanár.

SIDLÓ FERENC,
szobrászművész, főisk. tanár.

KISFALUDI STRÓBL ZSIGMOND,
szobrászművész, főisk. tanár.

SZENTGYÖRGYI ISTVÁN,
szobrászművész, főisk. tanár.

DR. TÓTH GÉZA,
főiskolai tanár.

VASZARY JÁNOS,
festőművész, főisk. tanár.

Külsőtagok:

ÁGOTAI LAJOS,
Budapest székesf. Iparrajzisk. főig.

BARKÁSZ LAJOS,
reálgimn. tanár.

DR. BRISITS FRIGYES,
ciszt. r. gimn. tanár.

FRISCHAUF SZABLYA FERENC,
Orsz. M. K. Iparművészeti Isk. tanára.

DR. HECKLER ANTAL,
tud. egyet. ny. r. tanár.

DR. KORNIS GYULA,
tud. egy. nyilv. r. tanár, államtitkár.

KÖVESDY GÉZA,
áll. felsőipariskolai tanár.

NÁDLER RÓBERT,
festőművész, a kir. József
műegyetem nyug. r. tanára.

DR. PINTÉR JENŐ,
tanker. kir. főigazgató.

SZMETANA ÁGOST,
nyug. középisk. igazgató

DR. WESZELY ÖDÖN,
tud. egyetem ny. r. tanára.

A bizottság jegyzője:

DR. FERENCZY JÓZSEF,

az Orsz. M. Kir. Képzőművészeti Főiskola titkára.

AZ ORSZ. M. KIR. RAJZTANÁRVIZSGÁLÓ BIZOTTSÁG 1929/30. TANÉVI MŰKÖDÉSE.

A Bizottság az elmúlt évben nyert kétéves megbízatása alapján (310—1—3/1929. V. K. M. sz. r.) az 1930. május 31-ei első ülésében alakította meg az egyes tárgykörökre illetékes albizottságokat s egyben a vizsgálati rendet a következőkép állította meg:

- I. alapvizsgálat június 2—5,
- II. alapvizsgálat június 6—13,
- szakvizsgálat június 14—21. közt.

Az alakuló ülésen kívül három együttes ülést tartott a Bizottság, amelyen az egyes alap- és a képesítő vizsgálatok eredményeit állapította meg az albizottsági jelentések alapján.

A Bizottság létszáma a jelen évben növekedett, amennyiben Dr. Alszeghy Zsolt a magyar irodalom és Dr. Tóth Géza a nevelés és tanítástan főiskolai felkért tanárai a 310—1—3/1930. V. K. M. sz. r.-tel beltagokul neveztettek ki a jelen tanévre szólóan.

Az idei vizsgálati rend kettős tagoltságú volt.

Ugyanis a Nagyméltóságú Vallás- és Közoktatásügyi Miniszterium a 310—05—11/1929. sz. a. kelt leiratával olyképp intézkedett, hogy a Főiskola I. és II. éves hallgatói az 1929/30. tanévben már a jóváhagyás előtt álló módosított tanulmányi szabályzat szerint végezzék tanulmányaikat. E módosított tanterv a korábbi Szabályzat vonatkozó részeitől a tárgyak óraszámát és évfolyami elhelyezését illetőleg több részben tér el s így szükség volt arra, hogy a II. év végén előírt rajztanári I. alapvizsgálat rendje az új tervezethez hozzá igazodjék. A Bizottság elnökének javaslata alapján a 310—05—4/1930. V. K. M. sz. r.-tel az I. alapvizsgálat ezen új rendje a folyó vizsgaciklusban már életbe is lépett.

A II. alapvizsgálat és a szakvizsgálat rendje azonban természetesen ezidén is a 159.000/1921. V. K. M. sz. r.-tel jóváhagyott szabályzat rendelkezéseihez képest alakult.

A vizsgálatokon résztvett jelöltekre és a vizsgálatok eredményeire vonatkozó adatokat a következő statisztikai kimutatások tüntetik fel:

STATISZTIKAI KIMUTATÁSOK

a rajzszakra képezítő vizsgálatokról
az 1929/30. tanévben.

Alapvizsgálatok		
Rajztanári	Rajztanítói	
tartatott	elfogad- tatott	elfogad- tatott
79	64	—

Szakvizsgálatok			
Rajztanári		Iparostanoncisk. rajztanítói	
tartatott	elfogad- tatott	tartatott	elfogad- tatott
36	32	17	13

Szakcsoport, szakosztály megnevezése	Vizsga	I.				II.				III.		Szakvizsga	
		első ízben	pótlólag jav. ism.	első ízben	pótlólag jav. ism.	első ízben	pótlólag jav. ism.	első ízben	pótlólag jav. ism.	első ízben	pótlólag jav. ism.		
1. Fiúközépisk. rajztanári	tartatott	25	2	19	8	—	—	22	—				
	elfogadtatott	20	2	12	7	—	—	19	—				
2. Leányközépisk. rajztanárnői	tartatott	12	—	5	—	—	—	9	—				
	elfogadtatott	11	—	4	—	—	—	8	—				
3. Polg. fiúiskolai rajztanári	tartatott	2	—	1	—	—	—	1	—				
	elfogadtatott	2	—	1	—	—	—	1	—				
4. Polg. leányisk. rajztanári	tartatott	3	—	2	—	—	—	—	—				
	elfogadtatott	3	—	2	—	—	—	—	—				
5. Tanítónőképző intézeti rajz- tanárnői	tartatott	—	—	—	—	—	—	4	—				
	elfogadtatott	—	—	—	—	—	—	4	—				
6. Iparostanonc- isk. rajztanítói	tartatott	—	—	—	—	—	—	14	3				
	elfogadtatott	—	—	—	—	—	—	10	3				
Összesen	tartatott	42	2	27	8	—	—	50	3				
	elfogadtatott	36	2	19	7	—	—	42	3				

A z o k l e v e l e t n y e r t e g y é n e k

Oklevél	a n y a n y e l v e															
	Összes száma	v a l l á s a							magyar	német	tót	oláh	rutén	horvát	szerb	egyéb
		r. k.	g. kat.	ref.	ág. h. ev.	g. kel.	unit.	izr.								
Rajztanári	32	19	—	5	4	—	1	3	—	—	32	—	—	—	—	—
Rajztanítói	13	10	—	1	—	—	2	—	—	—	13	—	—	—	—	—
Együtt:	45	29	—	6	4	—	1	5	—	—	45	—	—	—	—	—

Az 1929/30. tanév végén oklevelet nyert hallgatók névjegyzéke.

I. Fiúközépiskolai rajztanári oklevelet kaptak: 19.

Bartha László	Ikusz Henrik	Ócsvár Géza
Boross Géza	Jaskiewicz István	15 Radnai Rezső
Éless István	Kaposi Antal	Szerenessi Zoltán
Fáy Loránt	10 Kaszó Dezső	Ujvári Béla
5 Fenyves Sándor	Károlyi László	Vagner Andor
Gál János	Kluesik Ferenc	19 Wessel Imre
	vitéz Litkey György	

II. Leányközépiskolai rajztanári oklevelet kaptak: 8.

Diesőfi Jolán	Laczkovics Piroska	Majoross Edith
Kardos Magda	5 Léderer Jolán	Sax Sarolta
Kosinsky Erzsébet		8 Tolnaffy Rózsa

III. Tanítóképzőintézeti rajztanári oklevelet kapott: 0.

IV. Tanítónőképzőintézeti rajztanári oklevelet kaptak: 4.

Gólián Gizella	Kókay Júlia Ladislau
Jausch Róza	4 Zala Mária

V. Polgári fiúiskolai rajztanári oklevelet kapott: 1.

Révész Kornél

VI. Polgári leányiskolai rajztanári oklevelet kapott: 0.

VII. Iparostanonciskolai rajztanítói oklevelet kaptak: 13.

a) Férfiak.

Fazekas Lajos	Szabó István
Kocsis S. Lajos	4 Kiss János

b) Nők.

Apró Margit	Hechtl Jolán	Öhlmacher Anna
Bojársky Lenke	5 Jeszenszky Erzsébet	Péntek Klára
Fehérvári Mária	Kovács Klára	9 Szuly Angela

TARTALOMJEGYZÉK:

Főiskolánk alapításának és fejlődésének főbb mozzanatai	3
A Főiskola fennhatósága	5
A Főiskolát kormányzó Rektori Tanács	6
A Főiskola új szervezeti szabályzata és felvételi-, tanulmányi- és fegyelmi rendje	7
A Főiskola 1929/30. tanévének eseményei	30
A Főiskola tanári kara és személyzete	49
Főiskolai egyesületek és diákjóléti intézmények	53
A Főiskola hallgatóinak névsora 1929/30. tanévben	55
Statisztikai adatok	62
Az Orsz. M. Kir. Rajztanárvizsgáló Bizottság	67

